

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 80

22 жовтня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 80 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Потіха А.

Урожай-2013: попередні підсумки
й плани на майбутнє в оцінках експертів **8**

Тарасенко Н.

В. Сурков – новое лицо в украинско-российских отношениях. **21**

Законодавча влада 33

Виконавча влада 43

Політика 60

Економіка 67

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій. **72**

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Глава держави: Україна та Чехія й надалі розвиватимуть взаємовигідне співробітництво

21 жовтня в Києві відбулася зустріч Президента України В. Януковича й Президента Чеської Республіки М. Земана, який перебуває в Україні з офіційним візитом, а також українсько-чеські переговори під головуванням президентів двох країн.

«Наші сьогоднішні переговори мають величезне значення для поглиблення торговельно-економічних відносин між нашими державами, міжлюдських відносин, культурно-гуманітарних, традиційних відносин між Україною й Чехією. Україна дуже зацікавлена в розвитку партнерських відносин, відносин дружби з Чехією», – сказав глава держави під час українсько-чеських переговорів під головуванням президентів двох країн.

За словами В. Януковича, візит Президента Чехії до України сприятиме також активізації роботи міжурядових комісій, посиленню міжпарламентських зв'язків. «Усе це йтиме на користь відносин між нашими державами», – підкреслив Президент.

Глава держави висловив сподівання, що після парламентських виборів у Чехії посиляться співпраця між чеським й українським урядами. «Я сподіваюся, що вибори, які відбудуться 25–26 жовтня цього року, дадуть змогу найближчим часом сформувати чеський уряд і співпраця між урядами наших країн буде також значно поглиблена», – сказав Президент.

Він нагадав, що Україна перебуває на порозі прийняття історичного рішення – підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом на саміті у Вільнюсі. Глава держави зазначив, що Чехія традиційно підтримувала євроінтеграційні прагнення України. «Я сподіваюся, що це історичне рішення буде прийнято у Вільнюсі», – зазначив Президент.

У свою чергу М. Земан зауважив, що Чехія прагне лібералізувати візовий режим з Україною, оскільки це сприятиме

пожвавленню взаємної співпраці двох країн. Він також повідомив, що Чехія бажає збільшити кількість працюючих в Україні генеральних консулів. «Також ми хотіли б вести переговори про купівлю об'єкта нерухомості, де колись мав резиденцію перший президент Чеської Республіки Т. Масарік», – зазначив М. Земан.

Крім того, він наголосив на важливості розвитку двосторонніх економічних й інвестиційних проєктів. «Я не приїхав один, я привіз із собою дуже велику делегацію, і вони будуть вивчати можливості здійснення цікавих проєктів, зокрема інвестиційних», – сказав Президент Чехії. У зв'язку з цим він висловив задоволення роботою українського уряду в напрямі поліпшення інвестиційного клімату.

Президент України В. Янукович і Президент Чеської Республіки М. Земан підписали Спільну заяву за результатами переговорів делегацій у Києві.

У присутності глав держав також було підписано ряд двосторонніх документів.

Міжурядовою угодою про військові поховання передбачається гарантування взаємного сприяння в збереженні й догляді за військовими похованнями на території України, де поховані чеські громадяни, і на території Чеської Республіки, де поховані громадяни України. Окрема увага приділяється забезпеченню сторонами утримання військових поховань на території своєї держави, а також сприянню в пошуку, упорядкуванні та утриманні військових поховань. Підписання документа дасть змогу за принципом взаємності забезпечити безоплатне й безстрокове використання земельних ділянок, на яких є військові поховання іншої сторони, а також сприяти в питаннях, пов'язаних з ексгумацією, переміщенням і перепохованням останків. Угода передбачає активізацію співробітництва між Державною міжвідомчою комісією України у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій і Міністерством оборони Чеської Республіки.

Угода між Міністерствами оборони України й Чеської Республіки про взаємний контроль якості продукції оборонного призначення під час здійснення військово-

технічного співробітництва передбачає створення сприятливих умов для регулювання взаємного контролю якості продукції оборонного призначення між сторонами договору, що відповідає національним інтересам обох держав у просуванні товарів військового призначення та подвійного використання на зовнішні ринки. Окрема увага приділяється захисту обома сторонами інформації з обмеженим доступом, отриманої під час виконання цієї Угоди.

Протоколом до міжурядової Конвенції про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи й майно передбачено зміну назв податків, на які поширюється Конвенція, внесення змін до тексту стосовно оподаткування та обміну інформацією. Протокол змінює назви податків, на які поширюється Конвенція; вносить зміни до тексту чинної Конвенції стосовно статей щодо постійного представництва, пенсій, уникнення подвійного оподаткування й недискримінації; вносить зміни стосовно оподаткування процентів – про те, що звільняються від оподаткування проценти, одержувачем і фактичним власником яких є уряд договірних держав, Національний банк України й Чеської Республіки та у випадку України – Ощадбанк або Укресімбанк, а у випадку Чеської Республіки – Чеський експортний банк й Експортна страхова компанія, які належать або контролюються урядами договірних держав.

Крім того, підписано **міжурядовий Імплементаційний протокол до Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб**. Документ розроблений з метою практичної імплементації положень Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб, підписаної в м. Люксембург 18 червня 2007 р., і відповідно до ст. 16 Угоди. Протокол передбачає створення правових підстав і визначення порядку здійснення реадмісії між українською й чеською сторонами, що дасть змогу реалізувати спільні заходи із запобігання, припинення й розкриття правопорушень, пов'язаних з нелегальною міграцією, а також підкреслюватиме дотримання Україною своїх зобов'язань щодо запровадження ефективних механізмів

реалізації державної політики в зазначеній сфері. Укладення Імплементацийного протоколу між Україною та Республікою Чехія здійснюється сторонами з огляду на бажання налагодити співробітництво з практичного виконання положень Угоди щодо передачі й приймання осіб, які не виконують або припинили виконувати діючі вимоги стосовно в'їзду або перебування на території України або Чеської Республіки. Протоколом також визначаються компетентні органи обох країн, відповідальні за імплементацію Угоди, пункти перетину кордону для передачі осіб, механізми зв'язку між компетентними органами, процедури реадмісії й транзиту осіб, які підлягають реадмісії, документи, необхідні для здійснення процедури реадмісії, способи й порядок відшкодування витрат, пов'язаних з реалізацією ст. 12 Угоди про реадмісію. Протокол врегульовує також питання умов ескорту осіб, які підлягають реадмісії, термінів направлення та розгляду запитів про реадмісію.

Як наголосив Президент Чеської Республіки М. Земан під час спілкування з представниками ЗМІ після українсько-чеських переговорів, під час переговорів порушувалося питання лікування екс-прем'єр-міністра Ю. Тимошенко. За його словами, це питання є досить чутливим і потребує відповідного підходу. «Я вважаю, що передчасна медіалізація цього питання скоріше була б на шкоду, ніж на користь. І все ж таки я з упевненістю, яка наближається до 100 %, можу сказати, що я б на це дав десь від нуля до 100 %», – сказав М. Земан.

Зі свого боку Президент України В. Янукович підкреслив, що питання колишнього прем'єр-міністра Ю. Тимошенко має вирішуватися виключно в правовій площині. «Вирішення цього питання може розглядатися виключно в правовій законній площині. Законодавство України потребує сьогодні прийняття окремого закону, який давав би змогу громадянам України в разі необхідності мати можливість лікуватися за кордоном», – сказав В. Янукович. За словами Президента, такий законопроект нині розглядається політичними силами й найближчим часом буде внесений на розгляд парламенту.

Коментуючи підсумки українсько-чеських переговорів і результати зустрічі з Президентом Чеської Республіки М. Зема-

ном, В. Янукович зазначив: «Наші переговори з Президентом Чеської Республіки М. Земаном підтвердили обопільне прагнення всебічно розвивати дружні відносини і взаємовигідну співпрацю між Україною та Чехією». За його словами, візит в Україну Президента Чеської Республіки М. Земана є знаковим для українсько-чеських відносин і говорить про те, що двостороння взаємодія у політичній та економічній сферах вийшла на новий рівень.

«Порядок денний сьогоднішніх переговорів охоплював широке коло актуальних питань розвитку відносин між Україною та Чехією, а також взаємодії двох країн у рамках міжнародних організацій», – зазначив Президент. Він підкреслив, що під час переговорів сторони обговорили подальші кроки щодо поглиблення політичного діалогу, інтенсифікації торговельно-економічного співробітництва, розширення культурно-гуманітарних зв'язків. «Нами досягнуто домовленості докладати спільних зусиль для активізації українсько-чеської торгівлі та інвестиційного співробітництва, які мають значний невикористаний потенціал», – наголосив глава держави.

В. Янукович висловив упевненість, що проведення в рамках візиту двох українсько-чеських бізнес-форумів у Києві й Донецьку відкриє нові можливості для співпраці представників ділових кіл наших країн. «Для нас також важливою є робота, спрямована на задоволення мовних і культурних потреб і підтримку української громади Чеської Республіки й чеської громади України, які роблять вагомий внесок у зміцнення традиційно дружніх зв'язків між нашими народами», – сказав Президент.

На переконання глави держави, підписані під час візиту двосторонні документи про співпрацю в податковій, військово-технічній і міграційній сферах позитивно позначаються на розширенні договірно-правової бази українсько-чеських відносин. «Упевнений, що досягнуті сьогодні домовленості нададуть істотного нового імпульсу розвитку українсько-чеського співробітництва», – підкреслив В. Янукович.

У свою чергу Президент Чеської Республіки М. Земан відзначив зацікавленість у співпраці як чеських, так й українських

підприємців: «Цей факт говорить про велику зацікавленість підприємницької громади – як української, так і чеської – такими царинами, як, наприклад, машинобудування, енергетика, транспорт, а також поштове обслуговування».

«Я переконаний, що мої відвідини Києва сприятимуть розвитку відносин між Чехією та Україною», – зазначив Президент Чехії. М. Земан запросив В. Януковича відвідати Чехію з офіційними візитом (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 21.10).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Урожай-2013: попередні підсумки й плани на майбутнє в оцінках експертів

В Україні продукція сільського господарства є ресурсною складовою виробництва в різних галузях національного господарства, а в харчовій промисловості – її основою. Від ступеня насичення ринку продовольчими товарами сільськогосподарської переробки, їхньої якості й ціни залежить забезпечення населення продуктами харчування, що, у свою чергу, є одним з основних завдань виробництва.

Сільське господарство завжди відіграло важливу роль в економіці нашої країни. Аграрії намагаються зробити все необхідне для покращення сільськогосподарського виробництва – і українська нива останнім часом віддячує хліборобам гарним урожаєм.

Як інформують ЗМІ, за результатами першого півріччя виробництво сільськогосподарської продукції зросло. Зокрема, у січні – червні 2013 р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва, порівняно з відповідним періодом 2012 р., зріс

на 15,4 %, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – 127,5 %, а в господарствах населення – 106,4 %. За перше півріччя поточного року індекс обсягу виробництва продукції рослинництва, порівняно з відповідним періодом 2012 р., становив 167,1 %, у тому числі в аграрних підприємствах – 212,5 %, у господарствах населення – 132,0 %.

Це значний успіх, але процес збирання врожаю триває і аграрії планують покращити показники навіть за складних погодних умов. Звичайно, вереснева негода внесла корективи в збирання врожаю й осінню посівну кампанію, але уряд допомагає аграріям справитися з проблемами. Міністр аграрної політики і продовольства М. Присяжнюк доручив представникам місцевої виконавчої влади допомагати аграріям із завершенням збирання врожаю і посівної.

Також М. Присяжнюк доручив максимально наповнити овоче- й картоплесховища та посприяти проведенню ярмарків, щоб уникнути цінових коливань. «Місцева влада повинна виробити баланси виробництва й споживання овочів у своїх регіонах. Це допоможе забезпечити безперебійні поставки цієї продукції у великі міста – насамперед шляхом проведення продовольчих ярмарків. І нам украй важливо переконати людей не піддаватися штучному ажіотажу та закуповувати овочі й картоплю на ярмарках», – підкреслив міністр.

Разом з тим у Міністерстві аграрної політики та продовольства вважають, що, незважаючи на несприятливі погодні умови в Україні в останні тижні й істотне зниження темпів збирання врожаю, валовий збір пізніх зернових й овочів у країні не скоротиться. «Хоча у нас склалися несприятливі погодні умови, але ситуація стабільна, прогнозована й контрольована... Істотних втрат ми не очікуємо», – зазначив М. Присяжнюк. За словами міністра, збирання зернових на початок жовтня проведено на 72 % площ, у результаті чого намолочено 36 млн т зерна. М. Присяжнюк зазначив, що врожай цукрових буряків також у хорошому стані. «Ця культура не викликає ніякого занепокоєння, максимум, чого можна очікувати – це зниження цукристості на 2–3 %, але цей показник не вплине на виробництво й резерви цукру», – вважає глава

Мінагропроду. За інформацією міністра, уже зібрано врожай картоплі майже на всіх площах, і він запевнив, що Україна в цьому році повністю забезпечить себе цим продуктом.

М. Присяжнюк зазначив, що сівба озимих цього року відбувається в більш пізні агрономічні терміни, проте прогнозована тепла погода в жовтні дасть змогу рослинам достатньо розвинутися перед холодами. «Сівба озимих буде проведена в більш пізні допустимі терміни. Але якщо аграрії дотримуватимуться порад учених, то уникнуть втрат майбутнього врожаю. Адже очікувана тепла погода в жовтні й листопаді забезпечить достатній ріст рослин, як і в попередні роки», – підкреслив міністр.

Разом з тим, як повідомляють ЗМІ, через дощову погоду у вересні в Україні сповільнилися темпи збирання врожаю і посів озимих культур, що може призвести до зниження врожайності озимих.

Експерти прогнозують скорочення посівних площ озимих зернових на 20 %. Про це також заявив міністр аграрної політики України М. Присяжнюк. Він зазначив, що це може уповільнити експорт, але не завадить першим поставкам кукурудзи в Китай на 1,5 млрд дол. за договором, підписаним торік. «Я думаю, ми можемо втратити 1,5 млн га озимих», – сказав М. Присяжнюк, додавши, що посівна площа озимого ячменю може скоротитися майже на 60 % – до 500 тис. га із запланованих 1,23 млн. Він також зазначив, що площа озимої пшениці може знизитися до 6,2–6,3 млн га проти спочатку запланованих 7 млн га.

В Асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» вважають, що через негоду Україна недобере 1 млн т соняшнику, а збитки аграріїв становитимуть близько 6 млрд грн.

За оцінками експертів, у поточному році в Україні вже зібрано 32,2 млн т ранніх зернових, з яких 22,8 млн т – пшениці, 7,7 млн т – ячменю. Урожай кукурудзи у 2013 р. Мінагропрод прогнозує на рівні 26 млн т, олійних – 13 млн т. У цілому міністерство очікує, що у 2013 р. Україна збере рекордні 58 млн т зерна проти 46,2 млн т у 2012 р.

За словами Прем'єр-міністра України М. Азарова, урожай зернових і зернобобових в Україні у 2013 р. може

досягти 60 млн т. І це дасть можливість повністю забезпечити внутрішні потреби України, і значну частину врожаю буде реалізовано на зовнішніх ринках.

Як зазначив Президент України В. Янукович під час церемонії відкриття Світловодського річкового терміналу компанії «Гермес-УкрАгроКом» у Кіровоградській області, Україна й надалі зміцнюватиме свої позиції потужного гравця на аграрному ринку. «Цього року ми зберемо 58 млн т зерна, що стане рекордним урожаєм за всі роки незалежності. Переконаний, що Україна й далі зміцнюватиме свої конкурентні позиції у світі як житниці Європи й потужного експортера зернових», – наголосив В. Янукович. Він підкреслив, що для виконання цього завдання необхідно докласти вагомих зусиль задля розбудови системи річкових і морських припортових елеваторів. «Відкриття Світловодського річкового терміналу є важливим кроком у цьому напрямі», – зазначив В. Янукович. На його переконання, Світловодський термінал є вдалим прикладом залучення високих технологій та інновацій у великотоварні агропромислові комплекси, що сприяє реалізації потужного продовольчого потенціалу України. «Переконаний, що інвестиції в розвиток інфраструктури аграрного ринку, в елеваторні комплекси – це інвестиції в майбутнє», – вважає Президент України.

Тим часом, як інформують ЗМІ, Україна за вісім місяців 2013 р. експортувала продукції АПК на 10 млрд дол., що становить 25 % від загального експорту країни. Про це на засіданні колегії Міністерства аграрної політики та продовольства заявив глава відомства М. Присяжнюк.

За уточненими даними, українські аграрії з початку 2013/2014 маркетингового року (МР, липень 2013 – червень 2014) до 14 жовтня поставили на зовнішні ринки 7,4 млн т зернових, що на 13 % більше, ніж за аналогічний період минулого маркетингового сезону, повідомила прес-служба Міністерства аграрної політики і продовольства.

Згідно з повідомленням, зокрема, експорт пшениці на зазначену дату становив 4,6 млн т, з яких 3,5 млн т припадає на продовольчу й 1,15 млн т на фуражну пшеницю. Обсяг

поставок ячменю на зовнішні ринки на 14 жовтня становив 1,7 млн т, кукурудзи – майже 1 млн т.

Експорт олійних культур з початку поточного МР становив 1,5 млн т. Зокрема, поставки ріпаку – 1 470 000 т, сої – 40,5 тис. т.

Міністерство аграрної політики та продовольства прогнозує експорт зерна з України у 2013/2014 МР на рівні 28 млн т, що може стати абсолютним рекордом для незалежної України.

Як зазначив М. Присяжнюк, діяльність вітчизняних виробників сільгосппродукції на зовнішніх ринках має стати більш потужною. Уряд, у свою чергу, підсилить просування аграрної продукції за кордон. Останнім часом Україна не тільки наростила обсяг експорту, а й розширила асортимент сільгосппродукції, що експортується. «Важливо, що нарощуються поставки продукції з доданою вартістю. Однак ринок готової сільгосппродукції жорсткий. Тому вітчизняним виробникам необхідно вести більш активну політику на зовнішніх ринках. Держава, у свою чергу, посилить роботу з просування вітчизняної аграрної продукції на зовнішні ринки», – зазначив М. Присяжнюк. За словами міністра, у загальному експорті України частка аграрної продукції залишається високою. «З початку року Україна активізувала експорт у ключові регіони світу – у країни ЄС, СНД й Азію. Наприклад, за цей період поставки вітчизняної продукції АПК у Китай збільшилися майже у вісім разів, Бангладеш – у сім разів, ОАЕ – на 82 %. Додаткові можливості для нарощування експорту вітчизняної продукції в ЄС Україна отримає після підписання угоди про зону вільної торгівлі», – підкреслив М. Присяжнюк.

Він також нагадав, що на сьогодні основними покупцями вітчизняної сільгосппродукції залишаються Росія, Німеччина, Польща, Туреччина, США, Франція, Бразилія, Еквадор, Норвегія та Нідерланди.

Щоправда, деякі експерти менш оптимістичні у своїх прогнозах і вважають, що погодні умови цього року внесуть корективи в підсумковий результат збирання врожаю. Згідно з даними Мінагропроду, станом на кінець вересня, було зібрано менше п'ятої частини площ під кукурудзою. Низькі темпи

збирання кукурудзи вже позначилися на показниках експорту цієї культури. Згідно з даними порталу agrochart.com, у вересні з України було вивезено всього 95 тис. т. Для порівняння: у вересні минулого року – 459 тис. т. І це при тому, що минулого року врожай зернових сильно постраждав через посуху. Як зазначають експерти, за підсумками минулого 2012/2013 маркетингового року, Україна зайняла 12,9 % світового ринку кукурудзи. Більше експортували США, Бразилія та Аргентина.

На думку експертів, проти експортерів також зіграли й низькі ціни на ринку на початку сезону. Аграрії намагаються притримати зерно, щоб пізніше продати його за більш вигідними цінами. Якщо в перші дні збиральної кампанії за 1 т кукурудзи трейдери на умовах самовивозу пропонували 880–900 грн, то на сьогодні вони підвищили ціни попиту до 950–1100 грн. Крім того, істотну конкуренцію експортерам з кукурудзи склали внутрішні споживачі – комбікормова й харчова галузі. Внутрішні виробники готові були платити аграріям більше, ніж експортери. На початку сезону переробники пропонували за 1 т кукурудзи 1100–1300 грн, що не готові були робити експортери.

Експерти вважають, що низькі вересневі темпи експорту кукурудзи – основної експортноорієнтованої культури – можуть мати ще один негативний аспект. Ідеться про збільшення в подальші місяці навантаження на транспортну інфраструктуру України.

Що стосується експорту інших зернових, то, як інформують ЗМІ, на початок жовтня найбільш активно йшли поставки пшениці. За даними порталу agrochart.com, у вересні 2013 р. було експортовано 1,75 млн т пшениці. Торік у вересні було вивезено 1,23 млн т пшениці. Не так активно, як у минулому році, експортувався у вересні ячмінь – 270 тис. т у 2013 р. проти 648 тис. т минулого. Найбільш активно поставки ячменю здійснювалися на самому початку поточного маркетингового року – у липні – серпні. Непогані ціни на ячмінь на зовнішніх ринках сприяли тому, що експорт ячменю на початку сезону в рази перевищував показники минулого року.

За словами президента Української аграрної конфедерації Л. Козаченка, Україна вже продала за кордон майже 5 млн т зерна нового урожаю, але це не дуже високий показник, хоча він не гірший, ніж торік. «Мінагропрод задекларував, що країна в цьому маркетинговому році експортує 28 млн т збіжжя, і це реально за умови успішного збору вирощеного», – зазначив Л. Козаченко. Він вважає, що в цьому році Україна зможе експортувати не лише зерно, а й іншу аграрну продукцію на суму більше 20 млрд дол. Це істотно поліпшить загальний торговельний баланс держави. Він нині від'ємний, але його радикально поліпшує безпосередньо сільське господарство.

За словами експерта, Україна конкурентоспроможна на світовому ринку. І за якістю та ціною випереджає навіть США та Євросоюз. Крім того, нам додає переваг вигідне географічне розташування з точки зору наближення до ринку Близького Сходу й Північної Африки. Це дуже динамічний ринок, тож Україна має великі можливості на перспективу.

Водночас, на думку Л. Козаченка, цей рік відрізняється від попередніх. Уперше за останні п'ять років завдяки сприятливій погоді основні виробники зерна отримали в минулому й поточному сезонах непоганий результат. Тож глобальна пропозиція збільшилася майже на 170 млн т збіжжя. Це надзвичайно великий обсяг, який створив стан забезпеченості й ускладнив експорт цієї продукції з України.

За словами Л. Козаченка, надзвичайно гальмують динамічний розвиток українського експорту логістичні проблеми. Вони нині складні, але можуть стати катастрофічними, якщо в найближчі п'ять років держава не вживатиме радикальних заходів з розбудови інфраструктури й логістики вітчизняного зернового ринку. На думку експерта, потрібно негайно будувати нові залізничні вагони для перевезення зерна й нові колії, реконструювати мости, а також оновлювати обладнання, яке забезпечує зміну колісних пар на кордоні України – ЄС, адже у Європі колії вузчі. Щоб їхати у Європу, треба мати ще й сертифіковані вагони, яких у нас немає.

За радянських часів в Україні річками перевозили понад 5 млн т зерна – в основному через русло Дніпра (70 % пере-

вень). Нині цей показник ледве «дотягує» до 1 млн. Тож не обійтися без серйозної реконструкції застарілих та аварійних шлюзів, через які проходять баржі, без поглиблення русел річок. «І, звичайно, потрібно будувати сучасний річковий флот. Річкові перевезення порівняно з автомобільними втричі дешевші, а порівняно із залізничними – удвічі», – підкреслив Л. Козаченко.

Також, на його думку, слід капітально відремонтувати існуючі автомобільні дороги та будувати нові поблизу морських і річкових терміналів. Створення інфраструктури, що забезпечить перевезення 80 млн т зерна, а саме стільки, як декларує держава, будемо вирощувати через п'ять років, обійдеться майже в 9 млрд дол. Але це не означає, що всі ці кошти має вкладати держава. Її внесок приблизно 15 % (дороги, шлюзи), а також створення сприятливих умов. «Решта – за приватними компаніями, які можуть і готові це робити. Значну частину коштів деяким вітчизняним компаніям готовий надати Європейський банк реконструкції та розвитку та інші фінансові установи», – зазначив Л. Козаченко.

Проте, на думку багатьох експертів, Україні буде дуже важко самостійно вирішити проблеми логістики, а тому варто залучати іноземні інвестиції та створювати спільні підприємства, як-от «зерновий пул». Щоправда деякі експерти сумніваються в його життєздатності. Як інформують ЗМІ, Кабмін України запропонував ідею створення Причорноморського «зернового пулу» з РФ і Казахстаном. Причому ідея створення зернового картелю була озвучена відразу після візиту Прем'єр-міністра М. Азарова до Астани, де відбулося перше засідання Вищої євразійської економічної ради на рівні глав урядів. Саме після цієї зустрічі М. Азаров доручив чотирьом профільним відомствам розпочати роботу над запуском проекту. «З прем'єр-міністром Казахстану С. Ахметовим ми обговорили можливості створення зернового пулу. Росія висловила повну готовність брати участь у цьому проекті... Відразу доручаю Міністерству економічного розвитку і торгівлі спільно з Міністерством аграрної політики та продовольства, Міністерством інфраструктури та Міністерством

доходів і зборів почати роботу над цим проектом і здійснити консультації з російськими та казахськими партнерами», – зазначив М. Азаров, додавши, що участь в пулі дасть можливість значно мінімізувати ризики коливання цін та уникнути кон'юнктурних втрат.

Як відомо, проблема створення спільного «зернового пулу» не нова, але за всю історію обговорення цього питання заяву М. Азарова можна назвати одним з найбільш рішучих кроків з українського боку на шляху створення зернового картелю. Особливо з урахуванням того, що кожного разу, як тільки мова про нього заходила, експерти висловлювалися категорично проти, прогнозуючи для України тільки негативні наслідки.

Щоправда, думки експертів, як і урядовців, можуть змінюватись. Зокрема, М. Присяжнюк, який не раз заявляв про своє негативне ставлення до створення «пулу», тепер вважає, що об'єднання Росії, України та Казахстану в зерновий картель дозволить збільшити транзит зерна через Україну і по максимуму завантажити вітчизняні порти. «Але ми будемо обов'язково стояти на принципах паритетності, взаємовигідних можливостей», – підкреслив міністр.

А от більшість експертів своєї думки не змінюють і продовжують ставитися до ідеї створення Причорноморського «зернового пулу» скептично. Вони стверджують, що суть такої організації не зовсім зрозуміла, адже за роки обговорень жодного чіткого документа, який би пояснював механізм його роботи, затверджено не було. До того ж ні в одній з трьох країн немає досвіду роботи єдиним державним оператором.

І головне – не виключено, що частково контроль над зерновим ринком України, у разі створення пулу, переходить до Росії та Казахстану.

Крім того, на думку експертів, створення якогось міждержавного органу посилить бюрократичну складову на ринку зерна в Україні, що може відсторонити інвесторів, а держава, стаючи, як це передбачає пул, експортним монополістом, має взяти на себе максимум зобов'язань. «Ідея створення зернового пулу на сьогоднішній день нереалістична. Для цього потрібно створювати державну монополію на експорт. Але в

Україні це неможливо зробити. У нас більше 400 експортерів цієї продукції, вони працюють самостійно, беруть на себе великі ризики, хеджують їх. Навряд чи держава візьме на себе такий обов'язок», – вважає президент Української аграрної конфедерації Л. Козаченко.

Значна частина українських виробників і експортерів зерна зі свого боку без ентузіазму ставляться до ідеї «зернового пулу». Зокрема, А. Ліссітса, генеральний директор агрохолдингу ІМК, не бачить ніякого сенсу в створенні пулу. «Нам треба шукати ринки збуту кукурудзи. У нас системні проблеми з інфраструктурою. У нас не працює агрострахування. Наші аграрії мало або взагалі не хеджують свої ризики. Я не знаю, як тут нам зможе допомогти пул?» – зазначив він.

Натомість російські експерти дивляться на можливість створення Причорноморського «зернового пулу» куди більш оптимістично. «Мінсільгосп Російської Федерації орієнтується, у першу чергу, на інформаційний обмін, на формування дорадчого органу, який в рамках пулу буде виробляти рекомендації кожній країні, готувати прогнози... Тобто з'являється якась можливість планування кожним учасником пулу власних операцій з урахуванням загальних тенденцій та загальних прогнозів», – вважає президент Російського зернового союзу А. Злочевський.

Доля «зернового пулу» поки що не визначена, але Україна намагається шукати партнерів і в інших країнах. Як інформують ЗМІ, Україна та Китай домовилися про розширення торгівлі сільгосппродукцією. Уже найближчим часом Україна завершить підготовку документації та розпочне постачання ячменю та сої до КНР. З наступного ж року планується розпочати експорт пшениці та ріпаку. А для того, щоб підготувати до постачання до Піднебесної ще й тваринницьку продукцію, вітчизняні підприємства незабаром відвідають китайські фахівці. «За останні роки китайсько-українське співробітництво в сільському господарстві отримало стабільний розвиток і досягло позитивних результатів. Дві країни в галузі сільського господарства мають високий рівень взаємодоповнюваності та величезний потенціал співробітництва», – заявив М. Присяжнюк.

Він зауважив, що значних результатів було досягнуто під час засідання підкомісії з питань сільського господарства Китайсько-української міжурядової комісії зі співробітництва. Зокрема, китайська та українська сторони дійшли згоди щодо розширення торгівлі. «На засіданні відбулося парафування фітосанітарних протоколів на експорт сої та ячменю на ринок КНР. Також досягнуто домовленості про початок погодження документації на експорт пшениці та ріпаку у 2014 р. У перспективі цей список може бути розширено за рахунок шроту», – повідомив міністр.

Крім того, як зазначив М. Присяжнюк, невдовзі до України прибудуть китайські фахівці для здійснення ветеринарного контролю та перевірки підприємств, що виробляють тваринницьку продукцію. Після підготовки та погодження обома сторонами необхідних документів буде розпочато експорт цієї продукції на ринок КНР. «Україна зацікавлена в залученні китайських інвестицій, які дадуть змогу модернізувати виробничі потужності аграрного сектору та розбудувати логістичну інфраструктуру», – вважає М. Присяжнюк.

Він переконаний, що сьогодні Китай відкриває українській економіці нові можливості. Інвестиційний потенціал Китаю нині є найбільшим у світі. Тому Україна зацікавлена в реалізації спільних масштабних проектів у аграрному секторі.

Також поглиблять співпрацю в аграрному секторі Україна і США. Про це домовилися міністр аграрної політики та продовольства М. Присяжнюк і Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Джеффри Р. Паятт.

За інформацією ЗМІ, сторони посилять співпрацю в інвестиційній сфері, у галузі науки та інновацій, а також ветеринарної та фітосанітарної сферах. Зокрема, найближчим часом планується завершити сертифікацію українського зерна в США. «США залишається для України однією з найважливіших стратегічних країн-партнерів, у тому числі і в аграрній сфері. Наша співпраця розвивається динамічно. Я вдячний американській стороні за сприяння розвитку українського аграрного сектору. І ми прагнемо ще більше об'єднати наші зусилля для отримання високої ефективності від співпраці», – зазначив М. Присяжнюк.

Надзвичайний і Повноважний Посол США В Україні Джеффри Р. Паятт, зі свого боку, підтвердив зацікавленість США в розширенні співробітництва з Україною в аграрному секторі. «Ми зацікавлені в розвитку співпраці між нашими країнами, особливо у сфері сільського господарства. Адже Україна відрізняється дуже великим потенціалом у цій галузі. Ми знаємо, що Україна має багато країн-партнерів. Однак у нас є стратегічний інтерес і ми будемо працювати над тим, щоб найефективнішими у співпраці з Україною в сфері АПК залишалися саме США», – підкреслив посол.

Під час зустрічі сторони також обговорили питання активізації спільних інвестиційних проектів у сільському господарстві. Американська сторона висловила готовність посилити підтримку України в підготовці до виконання Угоди про асоціацію з ЄС, насамперед, у частині, що стосується аграрного сектору. Крім того, сторони домовилися поглибити співпрацю у ветеринарній та фітосанітарній сферах. Зокрема, мова йшла про прискорення процедури сертифікації українських зернових у США.

Експерти також звертають увагу на бажання інвесторів вкладати кошти у виробництво продукції птахівництва. Про намір вийти на ринок виробництва м'яса індички заявили як місцеві, так і закордонні інвестори, у числі яких литовська Arvi. Такий ажіотаж пояснюється десятикратним потенціалом зростання ринку.

За інформацією ЗМІ, у рамках інвестиційних форумів у Херсонській та Черкаській областях були підписані угоди про створення комплексів із виробництва індичатини. Інвестпроект на півдні країни буде реалізовувати українська «дочка» литовської групи компаній Arvi (50,1 %) і українська фінансово-промислова група – корпорація «Співдружність» (49,9 %) бізнесмена В. Попова.

Як повідомили в Черкаській облдержадміністрації, займатися виробництвом м'яса індички в області вирішили місцеві інвестори – власники «Золотоніського бекону» А. Казарян і О. Ткаченко.

Глава українського представництва Arvi Є. Лавров повідомив, що загальна сума інвестицій у проект у Херсонській

області оцінюється в 79 млн євро, близько 80 % з яких – позикові кошти. На ці гроші передбачається побудувати завод з утилізації відходів тваринництва потужністю 50 тис. т на рік, комбікормовий завод на 50 тис. т продукції на рік, завод з випуску NPK – добрив, птахоферму, а також забійний цех із глибокою переробкою потужністю 7 тис. т м'яса та м'ясопродуктів на рік. «На першому етапі до 2015 р. будуть запуснені завод з утилізації відходів і комбікормовий завод, до 2017 р. – птахоферма та м'ясопереробний завод», – зазначив Є. Лавров. За його словами, для здійснення планів компанії облдержадміністрація вже виділила понад 30 га землі.

На думку експертів, якщо всі заявлені плани будуть реалізовані, то через п'ять років «Золотоніська індича фабрика» вироблятиме близько 13 тис. т м'яса індички на рік. Для порівняння, у 2012 р. усього в Україні обсяг виробництва індичатини становив 18 тис. т. З них, за даними «Про агро», понад 90 % припало на чотирьох найбільших виробників.

Звичайно збільшення виробництва продукції птахівництва й тваринництва багато в чому залежить від урожаю зернових і овочевих культур. Потреба у внутрішньому споживанні цих культур зростає. Зростають потреби й виробників хлібобулочних виробів. Зокрема, один із найбільших українських холдингів з виробництва хлібопродуктів «Хлібні інвестиції» планує направити на розвиток і збільшення виробничих потужностей 20 млн євро до кінця 2014 р. Як інформують ЗМІ, інвестиційні плани можуть бути скориговані в бік збільшення.

Крім того, представники компанії зазначили, що у 2013 р. «Хлібні інвестиції» мають намір наростити виробництво хлібобулочних виробів на 15 % порівняно з 2012 р. – до 117 тис. т. При цьому обсяг реалізації продукції може зрости на 25 % – до 147 тис. т за рахунок збільшення потужності «Першого столичного хлібзаводу» (Київська область) і потужностей хлібозаводів холдингу в регіонах.

На думку експертів, спільні зусилля аграріїв, місцевих органів влади та українського уряду дають надію на перспективний розвиток аграрного сектору, який забезпечує вагомий внесок у розвиток економіки України та гарантує продоволь-

чу безпеку її громадян (*Сільське господарство в Україні у 2013 році* // <http://infolight.org.ua>. – 2013. – 13.08; *Власти помогут аграриям завершить все полевые работы* // <http://agro-new.ru>. – 2013. – 5.10; *Минагропрод не ожидает существенных потерь урожая из-за непогоды* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 1.10; *Леонід Козаченко розповів про проблеми та перспективи українського АПК* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 26.09; *Президент Янукович відкрив новий річковий зерновий термінал* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 3.10; *Сентябрьская погода навредила экспорту кукурузы* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 2.10; *«Зерновой пул» будоражит умы* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 2.10; *Идея участия Украины в зерновом пуле нереалистична* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 27.09; *Инвесторы ринулись в производство мяса индейки* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 30.09; *Україна розширює співпрацю з Китаєм* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 30.09; *Україна розширює співпрацю з Китаєм* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 30.09; *«Хлебные инвестиции» намерены инвестировать в развитие 20 млн евро* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 30.09; *На аграрный сектор приходится 25 % всего экспорта* // <http://agroconf.org>. – 2013. – 10.10; *В ближайшее время США завершит сертификацию украинского зерна* // <http://agronews.ua>. – 2013. – 11.10).

Н. Тарасенко, мл. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ

В. Сурков – новое лицо в украинско-российских отношениях

20 сентября президент РФ В. Путин принял одно из самых обсуждаемых кадровых решений сентября, которое напрямую касается Украины, – назначил своим помощником экс-заместителя главы Администрации президента и экс-вице-премьера В. Суркова. В новой должности он будет курировать отношения с Абхазией, Южной Осетией и Украиной. Указ о

назначении В. Суркова размещен на официальном сайте Кремля и вступил в силу сразу после подписания. Указ подписан накануне дня рождения В. Суркова, которому 21 сентября исполнилось 49 лет.

Российские СМИ называют В. Суркова «серым кардиналом» Кремля и главным идеологом Администрации В. Путина и «Единой России». По данным сайта президента России, В. Сурков родился 21 сентября 1964 г. в Липецкой области. По другим данным, в Чечено-Ингушской Автономной Республике. Сам бывший вице-премьер в интервью журналу *Der Spiegel* заявил, что первые пять лет прожил в Чечне, а его отец – чеченец.

В. Сурков учился в Московском институте стали и сплавов (МИСиС) и Московском институте культуры, однако не окончил эти вузы. Лишь в конце 1990-х годов он окончил Международный университет в Москве и стал магистром экономических наук.

В 1990-х годах он работал в частных структурах. Начинал карьеру в банке «Менатеп» М. Ходорковского, потом – в «Альфа-Банке» М. Фридмана. В каждом из них В. Сурков курировал PR и связи с общественностью. В 1998 г. перешел на телеканал «ОРТ», который тогда контролировал Б. Березовский. Здесь он отвечал за связи с Кремлем, а уже через год перешел на работу в Администрацию президента, где проработал при трех президентах.

Первая должность В. Суркова в Администрации президента – помощник ее главы А. Волошина. В 2000 г., после того как президентом стал В. Путин, В. Сурков сохранил кресло в АП. Здесь он отвечал за связи с парламентом.

В 2001 г. В. Сурков сосредоточился на новой задаче – создании мощной провластной партии. Реализовать ее удалось путем объединения межрегионального движения «Единство» С. Шойгу с блоком «Отечество – вся Россия» мэра Москвы Ю. Лужкова и экс-премьера Е. Примакова. В декабре 2003 г. «Единая Россия» победила на выборах в Госдуму. К провластной партии присоединилась и часть мажоритарщиков, что также приписывают к «заслугам» В. Суркова. В итоге «Единая Россия» (ЕР) получила в Госдуме конституционное боль-

шинство. В дальнейшем ЕР выиграла еще две избирательные кампании, каждый раз набирая более 50 % голосов. Сам В. Сурков неоднократно повторял, что он – сторонник «полупарламентской» модели парламента, хотя и допускал в будущем переход к двухпартийной системе.

Помимо работы с Госдумой, в АП В. Сурков курировал кадровые вопросы. В частности, отвечал за подбор кадров на должности губернаторов, выборы которых с 2004 г. в России отменили. «Он тщательно отслеживал контакты, в том числе в регионах и территориях. Налету схватывал существующие противоречия или возникающие альянсы», – отмечает российский политтехнолог Г. Павловский.

В. Сурков никогда не скрывал своего негативного отношения к так называемым «цветным революциям» в Грузии, Украине, Киргизии и других странах бывшего СССР, но свое вмешательство в эти события отрицал. В начале 2005 г., после оранжевой революции, В. Сурков создал молодежное движение «Наши». Его возглавил бывший сотрудник Администрации президента В. Якеменко. В. Сурков неоднократно повторял, что одна из функций организации – не допустить в России «украинский сценарий».

28 мая 2006 г. на брифинге В. Сурков сказал свою самую известную фразу: «Наша российская модель демократии называется “суверенной демократией”», после чего пояснил, что российская модель демократии отличается от остальных тем, что она не навязана извне и не управляется в интересах неких политических и экономических режимов. Оппозиционно настроенные депутаты тут же переиначили слова В. Суркова на свой лад и заговорили о «суверенной демократии», намекая на сворачивание гражданских свобод в России.

В 2011 г., после того как президентом России стал Д. Медведев, В. Сурков получил должность вице-преьера в правительстве В. Путина. Он также стал членом попечительского совета «Сколково», создание которого инициировал лично Д. Медведев. По идее, «Сколково» должно было стать российской Силиконовой долиной, но с реализацией проекта возникли проблемы. В марте 2013 г. Следственный комитет

России возбудил сразу несколько уголовных дел по подозрению в коррупции в «Сколково». По информации Forbes Россия, именно после этого В. Сурков вынужден был уйти из правительства В. Путина.

8 мая 2013 г. В. Путин уволил его с формулировкой «по собственному желанию». По словам пресс-секретаря президента РФ Д. Пескова, В. Суркова уволили в контексте критики работы правительства по исполнению социальных предвыборных обещаний (о повышении зарплат учителей, врачей) и указов президента РФ. Тем не менее, увольнению В. Суркова предшествовала жесткая перепалка с официальным представителем Следственного комитета В. Маркиным по поводу расследования хищений в фонде «Сколково», которая произошла на публичном совещании. В. Сурков утверждал, что заявление о своей отставке подал еще до «разбора полетов» – 26 апреля, однако пресс-секретарь президента Д. Песков заявил, что В. Сурков написал заявление сразу после совещания.

После увольнения В. Суркова слухи о его возвращении в Кремль появлялись регулярно, но постоянно опровергались как официальными лицами, так и им самим. Еще до его назначения версию о том, что бывший вице-премьер займется вопросами российско-украинских отношений высказало издание «Коммерсантъ» (16.09) со ссылкой на источник в Кремле. По сведениям издания, В. Сурков хотел стать советником, чтобы «быть менее встроенным в систему», но получит пост помощника. Российская газета «Ведомости» (06.09) писала, что В. Сурков может стать помощником президента и курировать Украину, а также Абхазию, Южную Осетию и Грузию.

Сам по себе факт назначения помощника президента РФ, курирующего отношения с Украиной, выглядит весьма любопытным. По крайней мере, до последнего времени в Администрации президента и в правительстве РФ не было конкретной фигуры, ответственной за отношения с Украиной. В последние годы в правительстве РФ вопросы экономических отношений с Украиной относились к компетенции И. Шувалова, однако, лишь в косвенной мере, в рамках поста-

новки текущих задач. В этом контексте уместно отметить неэффективность, или даже, скорее, обратный эффект от последних действий и заявлений советника президента РФ С. Глазьева по Украине.

Назначение конкретной фигуры, занимающейся украинской тематикой, должно усилить соответствующее направление. Оно может рассматриваться и как косвенное признание того, что посол РФ в Украине М. Зурабов не справляется со своими обязанностями. Газета «Московский комсомолец» в этой связи отмечает, что «координацией на украинском фронте “наверху” сейчас недовольны: серьезно просел товарооборот с соседями, разразилась таможенная война. Но самое главное – намерение Украины подписать соглашение об ассоциации с Евросоюзом, которое пытается пресечь на корню Кремль». По всей видимости, отмечает «Московский комсомолец», возможное (на тот момент – еще не состоявшееся) назначение В. Суркова на украинское направление стало бы серьезным усилением этого направления.

Эксперты высказывают предположение, что назначение В. Суркова куратором по Украине, скорее всего, существенно не затронет расстановку и влияние основных фигур на украинском направлении, каковыми на сегодняшний день можно считать М. Зурабова и руководство «Газпрома». Разумеется, к таким аспектам, как поставки и транзит газа, В. Сурков допущен не будет. Однако, поскольку он имеет прямое отношение к политическим технологиям, В. Сурков может курировать проведение в Украине публичных кампаний, направленных на срыв подписания Соглашения об ассоциации с ЕС и создание препятствий для его реализации в дальнейшем.

Среди вопросов, над которыми В. Сурков будет работать в новой должности, по словам источника в его окружении «главной может стать работа с общественным мнением двух стран друг о друге. В сферу его ответственности может войти формирование среднесрочной стратегии, новой информационной повестки, в том числе позитивной», – рассказывает он, делая ударение на том, что задачи для В. Суркова будут формулировать лично В. Путин. Реализовывать их В. Сурков

будет путем точечных переговоров с украинскими политиками, которые поддерживают пророссийский курс. Не исключено появление новых СМИ, также ориентированных на Москву, и совместных украино-российских проектов, которые продемонстрируют, что отношения между двумя странами не так плохи, как кажутся сейчас.

Главный тезис, который подчеркивают источники, близкие к В. Суркову: его цель – наладить украинско-российские отношения, а не пошатнуть позиции В. Януковича. Что касается попыток интегрировать Украину в Таможенный и Евразийский союз, то директор Фонда «Петербургская политика» М. Виноградов уверен: достичь успехов в этом направлении В. Суркову вряд ли удастся: «ни у российской, ни у украинской элит нет реальной потребности в интеграции».

Миссия В. Суркова больше может быть рассчитана не на украинского, а на «российского потребителя», предполагает К. Калачев, руководитель «Политической экспертной группы». Иными словами, культивируя образ России как друга и старшего брата Украины, он повысит рейтинг В. Путина, и на «внутреннем рынке выдаст даже незначительные достижения в этом направлении за свою победу и победу страны».

В СМИ высказываются также предположения, кто войдет в команду В. Суркова. В частности, источник Forbes, близкий к администрации российского президента, сообщил, что в числе потенциальных кандидатов – давний соратник В. Суркова, экс-сотрудник АП Н. Иванов. Предположительно, он будет заниматься мониторингом СМИ и соцсетей. Н. Иванов работал с В. Сурковым с 2005 г., когда получил должность замглавы управления по связям с зарубежными странами АП. Он курировал взаимодействие с провластными молодежными организациями «Наши», «Россия молодая», «Всероссийская альтерглобалистская лига», а также с футбольными фанатскими движениями. Еще одним членом команды В. Суркова может стать экс-руководитель движения «Наши» В. Якеменко.

Назначение В. Суркова помощником главы государства свидетельствует о том, что он был и остается членом команды

В. Путина, считает политолог А. Чеснаков, который долгие годы работал вместе с В. Сурковым, в том числе в Администрации президента. А. Чеснаков считает, что В. Сурков является профессиональным политиком и эффективным администратором. «У него огромный опыт политической работы, которым он неоднократно доказывал свою эффективность и творческие качества», – утверждает эксперт. Политолог полагает, что поскольку в сферу компетенции В. Суркова будут входить взаимоотношения с Южной Осетией, Абхазией, Грузией и Украиной, «очевидно, что В. Путин направляет В. Суркова на один из самых сложных участков работы», – заявил А. Чеснаков.

В то же время глава Фонда эффективной политики Г. Павловский говорит, что В. Суркову, курирующему в Администрации президента России отношения с Украиной, придется иметь дело с проигранной войной. «После того как Д. Медведев подписал соглашение с В. Януковичем о продлении срока пребывания Черноморского флота в Севастополе, казалось, что на этом направлении у нас все нормально. Но направление забросили, и момент, когда Украина могла вступить в Таможенный союз, был упущен. Этот момент был, когда руководство Украины было изолировано из-за посадки Ю. Тимошенко, но теперь ЕС больше не ставит жестких условий ее освобождения. Это говорит о том, что плохо поставлено политическое планирование и повседневная политическая работа. В этой ситуации В. Суркова бросили на украинское направление, как раньше людей бросали на проблемное сельское хозяйство», – отметил Г. Павловский.

Главная сложность – решать эти задачи в Украине теми же методами, что и в России, будет непросто. Г. Павловский объясняет: разница в работе с общественным мнением двух стран в том, что в России в руках у власти находятся определенные административные рычаги и механизмы принуждения. В случае с В. Сурковым эти механизмы, скорее, в руках его оппонентов – официального Киева, который выступает за сближение Украины с ЕС.

«С одной стороны, ему необходимо стать посредником высокого класса, который должен использовать в свою пользу плюрализм украинской политики, чтобы выстроить отношения с разными группами. С другой – давать советы руководству России о том, как именно это можно сделать», – рассказывает политтехнолог. В таких условиях создать общественное движение типа «Наши» тоже не получится, поэтому ставку В. Сурков сделает на «челночную» дипломатию, предполагает Г. Павловский.

В свою очередь директор Центра восточноевропейских исследований, политолог А. Окара назначение В. Суркова считает еще одним проявлением неудачной и провальной логики Кремля в попытках повлиять на политическую ситуацию в Украине. «Вся эта ситуация вокруг Украины и внешней политики России напоминает мне фразу из всем известного фильма: “Шеф, все пропало!”. Украина вообще очень сложная тема для понимания российскими политиками. Это проявляется в том, что вроде бы страна похожая и все должно быть так же, как в России, поэтому и воздействуют на Украину теми способами, которые должны быть эффективны с точки зрения сознания российской политической культуры. Однако в этом плане у Кремля в последнее время случаются исключительно сплошные провалы, и российские руководители думают: “Что же делать, кого же поменять?”, чтобы все было так как надо с их точки зрения. Я думаю, что назначение В. Суркова – это одно из проявлений подобной логики», – предположил эксперт.

Политолог также обратил внимание на тот факт, что В. Сурков «не является совсем уж новым персонажем для украинской сферы интересов Кремля», поскольку «был одним из архитекторов российской политики в Украине в 2004 г. во время оранжевой революции».

«То есть один колоссальный провал у В. Суркова в украинском направлении есть. Однако при этом он сумел вычленил из этой безнадежной ситуации максимум выгоды, как для себя, так и для действующей российской власти в целом. Многочисленные провластные молодежные движения в России,

увеличение численности партии «Единая Россия» с 10 до 50 тыс. человек, что убило все малые политсилы – все это дело рук именно В. Суркова», – убежден А. Окара.

Политолог также считает, что с приходом В. Суркова украинский вектор политики России изменится с методики жесткой конфронтации «хардпауэр», которую олицетворял С. Глазьев, на «софтпауэр» – мягкую силу. «Другое дело, что в России подобные тонкие и мягкие технологии никто не умеет использовать, поэтому каких-либо реальных и существенных действий со стороны России в Украине не заметят и будут считать, что политика Кремля осталась примерно такая как и была, разве что уже не настолько вызывающая и не настолько неумная», – резюмировал А. Окара.

Назначение В. Суркова прокомментировали также украинские политологи. Так, заместитель генерального директора украинского Института региональных проблем Г. Чижов считает, что это назначение для В. Суркова будет существенным понижением. «Он был много лет вторым лицом в АП, а теперь его сажают на неблагодарное украинское направление, по которому он к тому же не является специалистом», – недоумевает эксперт.

Тем не менее, по его словам, можно ожидать, что российская политика на украинском направлении станет более внятной. «До сих пор она выглядела достаточно абсурдной, потому что все действия, которые предпринимает Россия, приносят результат, прямо противоположный задуманному. Например, все эти торговые войны последних полутора месяцев и прочие усилия России, связанные с давлением на Украину, чтобы убедить ее не подписывать ассоциацию с Евросоюзом, а, наоборот, вступить в Таможенный союз, привели к противоположному эффекту. Если у украинского руководства были большие проблемы с подписанием соглашения об ассоциации – европейцы настаивали на выполнении Киевом очень многих трудновыполнимых условий, – то после российских действий никто не сомневается, что в ноябре соглашение будет подписано, даже если Украина не исполнит обязательств и не освободит Ю. Тимошенко», – уверен Г. Чижов.

В Администрации Президента Украины В. Януковича считают, что Кремль и В. Сурков в частности не в состоянии изменить намерения Киева подписать соглашение об ассоциации с Евросоюзом на саммите в Вильнюсе в ноябре этого года. «Ничто не зависит от того, кого Россия назначит заниматься отношениями с Украиной. Фамилия Суркова в данном случае ничего не меняет. Все зависит от установки, которую дает президент В. Путин. Но сейчас принципиально ничего не изменится. Видимо, назначение В. Суркова означает только одно – обеспокоенность России по всем направлениям бывших стран соцлагеря», – говорит советник Президента Украины В. Зубанов.

Украинские эксперты также сомневаются, что новому куратору украинского направления удастся наладить отношения Киева и Москвы. «Политика России не станет ни более жесткой, ни более конструктивной, будет больше негативных и черных технологий относительно Украины. Надо ждать новой мощной идеологической, информационной и политтехнологической войны. Это будут не прямые лобовые атаки, как сейчас, а более тонкие и коварные методы работы. Но я бы не преувеличивал угрозу. В. Сурков и его команда работали тут еще в 2004 г., но им не удалось помешать приходу к власти “оранжевой” команды», – заявил директор Института глобальных стратегий В. Карасев.

Профессор политологии Национального университета «Киево-Могилянская академия» А. Гарань считает, что назначение В. Суркова помощником президента РФ по украинско-российским отношениям свидетельствует о том, что В. Путин не рассчитал силу. «Кремль ожидал, что Украина не сможет подписать Соглашение об ассоциации в силу разных причин. Для этого он в том числе использовал свое экономическое влияние, но это привело к противоположным результатам. Поэтому сейчас подписание Соглашения об ассоциации с ЕС выглядит вполне реальным. Нельзя сказать, что оно на сто процентов у нас в кармане, надо еще поработать, но это выглядит достаточно реальным», – сказал эксперт.

Он также убежден, что в ближайшее время политика России будет устремлена на срыв подписания Соглашения об ас-

социации Украины с Европейским Союзом. «Прежде всего, Россия будет прилагать усилия к тому, чтобы все-таки сорвать подписание Соглашения об ассоциации с ЕС. А если оно все-таки будет подписано, то дальше начинается процесс ратификации, и тогда Россия будет пытаться действовать через определенные лоббистские структуры в разных европейских странах. Потому что со стороны ЕС требуется ратификация Соглашения об ассоциации как Европарламентом, так и всеми 28 странами-членами Союза. Именно в таком направлении у России открываются перспективы, условно говоря, заблокировать этот процесс через Кипр, через Болгарию и другие не сильно развитые в экономическом плане страны», – уверен политолог.

В. Суркова эксперт считает «мастером интриг, разных теневых комбинаций, сценариев». «Если В. Суркова назначили куратором украино-российских отношений, то это свидетельствует о том, что Россия не смирилась с фактической потерей Украины, а будет прилагать все усилия для возвращения нашей страны в сферу своего влияния», – констатирует А. Гарань. «Будут задействованы разнообразные средства – лоббизм, подкуп украинских политиков, обещания финансовых вливаний. Могут быть провокации, межнациональные стычки, выброс компромата на украинскую власть. Все это будет освещаться в СМИ», – прогнозирует политолог.

Украинские политики также не склонны преувеличивать влияние В. Суркова на украинско-российские отношения. «Грош цена государству, которое напрягается от того, что где-то кто-то назначает кого-то управляющим направления. Какая технология может помешать Украине? Это абсурд. Политика государства определяется президентом и парламентом. Я не знаю ни одного президента в мире, которым бы управляли те, кого он назначил», – заявил заместитель главы группы Верховной Рады по межпарламентским связям с Россией В. Колесниченко (Партия регионов).

«Мне кажется, что мосты сожжены. Вряд ли России удастся повлиять на выбор Украины. Я думаю, Москва будет пытаться устроить провокации в Крыму, будет сталкивать россиян и украинцев всеми возможными способами, но

украинцы должны понимать, что за этим стоит. В. Сурков – просто исполнитель, и его назначение подтверждает, что Россия будет прилагать усилия, чтобы затянуть Украину в ТС», – считает член Комитета по иностранным делам В. Арьев («Батьківщина»).

По мере приближения саммита в Вильнюсе становится очевидным, что усилия России по недопущению подписания Соглашения об ассоциации Украины с ЕС не принесли желаемого эффекта. В этой ситуации можно ожидать, что российская политика на украинском направлении в дальнейшем перейдет в преимущественно экономическую плоскость, переориентировавшись на смягчение возможных негативных для России последствий его подписания и недопущение разрыва взаимовыгодных экономических связей. Вероятность подобной перспективы подтверждается довольно неожиданным на фоне информационной и торговой конфронтации России и Украины заявлением В. Путина, который сообщил, что «несмотря на то, что дискуссия происходит эмоционально и бурно, связана с возможным подписанием Украиной соглашения, наши банки 10 дней назад, конечно, не без моего ведома, оформили Украине очередной кредит – 750 млн дол., а “Газпром”, тоже не без ведома российского руководства, пошел на то, что помог Украине закачать необходимый газ в хранилища газа со скидкой, 260 дол. за тыс. куб. м. “Газпром” сделал скидку для закачки в ПХГ. То есть мы сотрудничаем, помогаем нашим украинским партнерам, нашим друзьям».

В этом контексте назначение В. Суркова на должность помощника президента по связям с Украиной, принимая во внимание его политический опыт и экономическое образование, дает основания ожидать изменений в украинско-российских отношениях в сторону поиска взаимовыгодных компромиссов.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

До порядку денного роботи парламенту на поточному тижні внесено 104 питання. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відкриваючи 21 жовтня засідання погоджувальної ради. За його словами, майже четверту частину з передбачених питань становлять урядові ініціативи.

У вівторок, сказав В. Рибак, депутати заслухають доповідь уряду про участь України в діяльності з підтримання міжнародного миру й безпеки у 2012 р. Цього дня заплановано до розгляду 31 питання, серед яких вісім – урядові ініціативи, 15 виносяться на перше читання, ще п'ять підготовлені до розгляду в другому читанні. Крім обрання і звільнення суддів, парламент має також визначитися з призначенням позачергових виборів сільських і селищних голів і затвердити рекомендації двох парламентських слухань.

У середу, за словами керівника парламенту, передбачено до розгляду 29 питань, сім з яких стосуються ратифікації міжнародних угод. Депутати також продовжать обговорення блоку питань, пов'язаних з пенсійною реформою, розглянуть законопроект про гуманітарну допомогу та ряд проектів і постанов щодо відзначення ювілейних пам'ятних дат. О 15:00 мають відбутися парламентські слухання щодо розвитку загальної середньої освіти.

У четвер, сказав В. Рибак, планується розглянути 37 питань, серед них у другому читанні – дев'ять законопроектів, і 24 – у режимі першого й повторного першого читання.

Відповідаючи на запитання журналістів на брифінгу після завершення засідання погоджувальної ради, Голова Верховної Ради повідомив, що під час «години запитань до уряду» у п'ятницю депутати заслухають інформацію про стан фінансування органів місцевого самоврядування.

В. Рибак також зазначив, що у вівторок відбудеться нарада керівників фракцій для узгодження позицій щодо найактуальніших питань порядку денного поточного пленарного тижня (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.10).*

З початку III сесії Верховної Ради України сьомого скликання комітетами було проведено 117 засідань, на яких розглянуто 1794 питання. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відкриваючи засідання погоджувальної ради.

«Тому ми можемо констатувати, що комітети Верховної Ради працюють», – наголосив В. Рибак.

Керівник парламенту також зазначив, що головними комітетами рекомендовано до розгляду на пленарних засіданнях 292 законопроекти. «Нагадаю, що ми за цей час спромоглися розглянути всього 169 законопроектів. Тому проблема розгляду питань на сесії Верховної Ради залишається, нам треба визначитися», – підкреслив він (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2013. – 21.10).

Україна вдячна Сполученим Штатам Америки за підтримку її євроінтеграційного курсу, який є безперечним пріоритетом нашої зовнішньої політики. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Рибак у понеділок, 21 жовтня, під час зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом США в Україні Дж. Паяттом.

В. Рибак назвав нинішній рік ключовим у розвитку відносин між Україною та Європейським Союзом, зазначивши, що Верховна Рада відіграє активну роль у процесі європейської інтеграції, наближаючи вітчизняне законодавство до європейських стандартів. Керівник парламенту наголосив, що підписання в листопаді цього року Угоди про асоціацію України з ЄС матиме стратегічну важливість для подальшого розвитку внутрішньої та зовнішньої політики України, а також геополітичної ситуації в регіоні.

В. Рибак також подякував за незмінність позиції США як гаранта суверенітету, незалежності, територіальної цілісності й непорушності кордонів України та зазначив, що наша держава залишатиметься надійним партнером Сполучених Штатів Америки у сфері безпеки. Україна, заявив В. Рибак,

високо цінує те, що, незважаючи на економічну кризу та скорочення державних витрат, Сполучені Штати Америки залишаються найбільшим донором технічної допомоги Україні, у т. ч. на проекти щодо Чорнобиля.

На початку зустрічі В. Рибак привітав Дж. Паятта з початком дипломатичної роботи в Україні та побажав успіхів у розбудові відносин стратегічного партнерства України із США.

У свою чергу посол, звертаючись до Голови Верховної Ради, зазначив: «Щодо питань стратегічного партнерства Ви майже повністю повторили те, що хотів сказати я». «Дуже важливо, що в таких стратегічних цілях наші думки збігаються», – додав Дж. Паятт.

Посол підкреслив, що нині Верховна Рада відіграє ключову роль у розвитку українсько-американського стратегічного партнерства «у довгостроковій перспективі» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.10*).

Співпраця між Конгресом США і Верховною Радою України могла б зіграти важливу роль у подальшому розвитку стратегічного партнерства між нашими країнами. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Рибак під час зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом США в Україні Дж. Паяттом.

В. Рибак з приємністю відзначив інтенсивний міжпарламентський діалог між Конгресом США і Верховною Радою України й повідомив, що депутатська група з міжпарламентських зв'язків зі Сполученими Штатами Америки налічує 148 народних депутатів. «Ми знаємо, що в Конгресі США також існує подібна група», – сказав він.

Голова Верховної Ради також висловив переконання, що фактичне місце, яке посідають США серед торговельних партнерів України, не відповідає реальному потенціалу співпраці між нашими країнами. «Минулого року обсяги двосторонньої торгівлі становили понад 5 млрд дол. США. Сподіваємося, що в наступні роки цей показник зростатиме»,

– сказав він. В. Рибак також відзначив двосторонню співпрацю в космічній галузі – запуск ракетоносія «Антарес», перший ступінь якого розроблений і виготовлений українськими підприємствами ВО «Південмаш» і КБ «Південне».

Одним з найбільш важливих напрямів українсько-американської співпраці В. Рибак вважає співробітництво в енергетичній сфері.

Голова Верховної Ради подякував американським партнерам за увагу до ситуації в Україні і висловив думку, що «так звана “справа Ю. Тимошенко” має бути знята з порядку денного європейської інтеграції України». «Це питання має вирішуватися виключно в юридичній площині, відповідно до норм чинного законодавства України», – сказав він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.10).

Верховна Рада України сьомого скликання ухвалила 15 законів, необхідних для підписання Угоди про асоціацію з ЄС, наголошує В. Рибак. Про це керівник парламенту сказав в інтерв'ю телеканалу «Рада». Він зазначив, що чотири закони були подані Президентом України, чотири – Кабінетом Міністрів, вісім – депутатами як більшості, так й опозиції.

При цьому В. Рибак нагадав, що парламент має розглянути три важливі законопроекти: «Про прокуратуру», який нині перебуває на розгляді у Венеційській комісії і може бути розглянутий на початку листопада, «Про незалежне бюро розслідувань», який є важливим у контексті боротьби з корупцією і проект закону «Про міліцію».

Голова Верховної Ради висловив сподівання, що наступного пленарного тижня парламент розгляне проект закону, який стосуватиметься можливості лікування тяжкохворих засуджених за межами України. «Думаю, наступного тижня якийсь варіант закону для засуджених, які тяжко хворіють, відбувають покарання, але вилікувати в Україні їх не можливо, буде поданий народними депутатами», – сказав він, додавши, що «цей закон має бути таким, аби засуджені не уникали пока-

рання, бо лікування – це не помилування». В. Рибак наголосив, що цей закон потрібно писати «не під одну персону», а стосовно такої категорії хворих засуджених, «хоча багато таких людей і не буде». Керівник парламенту висловив переконання, що пошук компромісного рішення має відбутися в межах конституційних повноважень Верховної Ради України та з урахуванням нинішніх політичних реалій (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 18.10*).

Голова депутатської групи з міжпарламентських зв'язків із Республікою Індонезія В. Вечерко провів у Джакарті зустріч з головою Народної консультативної асамблеї Республіки Індонезія С. Даносубрто.

Під час зустрічі обговорювалися перспективи міжпарламентського співробітництва України та Індонезії.

У зустрічі також взяли участь заступники голови Народної консультативної асамблеї та керівники парламентських фракцій. «Україна динамічно розвивається і після недавнього візиту до Києва я зміг у цьому ще раз переконатися. Ми зацікавлені в розвитку співпраці з Україною, і розцінюємо його як одну з ключових можливостей посилення своєї присутності в Європі загалом», – зазначив С. Даносубрто.

Він повідомив, що за підсумками візиту індонезійської делегації до Києва у вересні цього року було проведено збори регіонів, на яких були присутні представники всіх 34 провінцій Індонезії. «Ми зацікавлені в розробці спільних інвестиційних проектів і хочемо залучати для їх реалізації представників українського бізнесу. Зі свого боку ми готові сприяти потенційним інвесторам з України, у тому числі й на локальному рівні», – наголосив С. Даносубрто.

В. Вечерко у свою чергу ознайомив учасників зустрічі з можливостями нашої країни у сферах, перспективних для співпраці з Індонезією. «Науково-технічний і виробничий потенціал України дуже високий. Нашим підприємствам, що працюють у сфері агропромислового комплексу,

машинобудування, хімічного виробництва, металургії, вуглевидобутку, є що запропонувати для взаємовигідного співробітництва», – зазначив народний депутат.

В. Вечерко також зазначив, що Україна й Індонезія готові до співпраці у сфері освіти й науки.

Учасники зустрічі обговорили можливі шляхи взаємодії і висловили зацікавленість у роботі над спільними проектами (**Офіційний портал Верховної Ради України** (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.10).

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про засади державної регіональної політики.

Законопроектом (реєстр. № 3135) пропонується визначити основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України. Зокрема, передбачається визначити мету й принципи державної регіональної політики; об'єкти й суб'єкти державної регіональної політики; систему документів, що стосуються формування й реалізації державної регіональної політики; повноваження суб'єктів державної регіональної політики; фінансове забезпечення, моніторинг державної регіональної політики.

Згідно з проектом, «метою державної регіональної політики є створення умов для динамічного, збалансованого розвитку України та її регіонів, забезпечення їх соціальної та економічної єдності, підвищення рівня життя населення, додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина незалежно від його місця проживання».

Проектом пропонується визначити, що «державна стратегія регіонального розвитку України розробляється на довгостроковий період (сім років) і затверджується Кабінетом Міністрів України.

Законопроектом також пропонується визначити регіональні стратегії розвитку, які «розробляються на період дії Держав-

ної стратегії регіонального розвитку України та повинні відповідати її положенням».

Під час засідання комітету зазначалося, що концепцією державної регіональної політики визначено напрями нової політики й загальні вимоги щодо інструментів такої політики. Реалізація ж нової державної регіональної політики, особливо в частині нового інструментарію її здійснення, потребує додаткового законодавчого забезпечення.

Члени комітету вважають, що прийняття законопроекту сприятиме забезпеченню ефективного розвитку України та її регіонів шляхом започаткування системного підходу до формування й реалізації державної регіональної політики (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.10).

Комітет у закордонних справах рекомендує парламенту ратифікувати Угоду між урядом України та урядом Республіки Індія про науково-технологічне співробітництво.

Згідно з Угодою, ухваленою 10 грудня 2012 р. в м. Нью-Делі, договірні сторони сприяють розвитку двостороннього співробітництва на основі рівності і взаємної вигоди в галузі науки й технологій та у сферах, що становлять взаємний інтерес, враховуючи досвід учених і фахівців держав сторін і майбутні можливості.

Угодою також визначено, що співробітництво між договірними сторонами в галузі науки й технологій здійснюється Спільним українсько-індійським комітетом з науково-технічного співробітництва, який проводить свої чергові засідання раз на два роки.

Результати проведення цих засідань, за Угодою, будуть виражені у відповідних документах (зокрема, протоколах чергових засідань і програмах науково-технологічного співробітництва на наступний період), спрямованих на реалізацію конкретних видів науково-технологічного співробітництва.

Також, відповідно до міжнародного документа, науково-технологічне співробітництво в рамках цієї Угоди здійснюється у

відповідності до законодавства держав договірних сторін, серед іншого, за допомогою таких засобів: обмін ученими, дослідниками, фахівцями і викладачами з метою проведення досліджень й обміну науковими ідеями; обмін науково-технічною інформацією, публікаціями та іншою науковою документацією; проведення двосторонніх науково-технічних семінарів, симпозіумів у галузі науки й технологій, а також з питань, що становлять інтерес для обох країн; проведення міжнародних конференцій і виставок в галузі науки й технологій; спільне визначення науково-технічних проблем, формулювання і втілення в життя спільних дослідних програм, які сприятимуть застосуванню наукових досягнень у промисловості, сільському господарстві та інших галузях, створення умов застосуванню спільних досліджень й обміну досвідом і ноу-хау, що випливають з цього.

Комітет зазначив, що ратифікація Угоди сприятиме проведенню узгодженої політики в пріоритетних напрямках, що становлять взаємний інтерес у розвитку науки й техніки, гармонізації змісту її окремих компонентів і відповідних національних нормативно-правових баз країн-учасниць Угоди.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 0041 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 21.10).

Комітет з питань правової політики визнав таким, що відповідає положенням Конституції України проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку здійснення єдиним джерелом влади в Україні (народом) права володіти, користуватися та розпоряджатися водними об'єктами, у тому числі замкненими природними водоймами».

Згідно з пояснювальною запискою, метою законопроекту (реєстр. № 2368) є удосконалення порядку здійснення народом України права володіти, користуватися й розпоряджатися землями водного фонду. Зокрема, завданнями проекту є зміна порядку надання замкнених природних водойм грома-

дянам і юридичним особам у приватну власність і передача земель водного фонду громадянам і юридичним особам на умовах оренди.

Зокрема, передбачається обов'язкове проведення місцевого референдуму для вирішення питань про надання природних водойм у приватну власність і про передання земель водного фонду на умовах оренди.

Народні депутати також зазначали, що питання проведення місцевих референдумів залишається не врегульованим, оскільки закон України «Про місцевий референдум» парламентом не прийнято, а Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» від 03.07.1991 р. втратив чинність у зв'язку з прийняттям нового закону «Про всеукраїнський референдум».

Головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради висловило ряд зауважень до законопроекту, однак, на думку членів комітету, вони не стосуються суперечності проекту положенням Конституції України (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 18.10*).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення умов функціонування служби цивільного захисту».

На засіданні комітету зазначалося, що законопроект (реєстр. № 2255а) спрямований на забезпечення належних умов функціонування служби цивільного захисту для ефективного виконання нею покладених функцій. Зокрема, пропонується виключити законодавчу норму Закону України «Про здійснення державних закупівель товарів, робіт і послуг», дія якої спрямована на запобігання й негайну ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, а також ті, що надаються Україною як гуманітарна допомога. Законопроект передбачає й внесення змін до інших законів щодо діяльності Державної служби з

надзвичайних ситуацій після її реорганізації, запровадження пільгових умов розповсюдження соціальної реклами органів і підрозділів цивільного захисту, а також заборони використання для розповсюдження реклами єдиного телефонного номера 112.

Крім того, передбачається внесення змін до деяких законів України, що стосуються питань нагородження осіб рядового й начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, а також упорядкування умов виплати державної допомоги у зв'язку з вагітністю й пологами жінкам з осіб рядового й начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, замість колишніх жінок із військ цивільної оборони.

Під час обговорення члени комітету наголошували, що проєктом впроваджується заборона на включення до списків народних засідателів і списків присяжних осіб рядового й начальницького складу служби цивільного захисту.

Ішлося також про те, що Комітет з питань бюджету дійшов висновку, що законопроект має опосередкований вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного бюджету в разі збільшення вартості закупівель товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти в умовах відсутності конкуренції) (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 18.10*).

*Председатель Верховной Рады Украины В. Рыбак подтвердил, что народный депутат Н. Рудьковский написал заявление о выходе из фракции Партии регионов. «У меня действительно есть одно заявление народного депутата Рудьковского (как вы знаете, его избрали руководителем Социалистической партии) о выходе из фракции», – сообщил он на заседании в Киеве. По словам спикера парламента, других заявлений народных депутатов о выходе из фракций у него нет (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2013. – 21.10*).*

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Регіональний економічний форум у Києві, який відбудеться в рамках Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ), повинен дати позитивний сигнал для саміту Східного партнерства у Вільнюсі, на якому Україна планує підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом. Про це Президент України В. Янукович сказав під час зустрічі з виконавчим головою Всесвітнього економічного форуму К. Швабом.

Він зазначив, що сьогодні триває величезна робота з підготовки до проведення в Україні регіонального економічного форуму. «Створено 88 груп, у яких зібрано кращі світові фахівці, експерти, політологи, економісти, які сьогодні готують пропозиції за різними напрямками», – сказав глава держави.

За словами Президента, дискусія на київському форумі буде корисною для України. Водночас, на переконання В. Януковича, ця дискусія повинна бути продовжена на Давоському форумі. «Ми добре усвідомлюємо, що рекомендації Давоського економічного форуму для України будуть дуже важливі як для держави, яка сьогодні входить до 30-ки найбільших експортерів у світі. Українська економіка має дуже багато больових точок, пов'язаних зі світовою економічною кризою», – сказав глава держави.

Він нагадав, що завдяки тим реформам, які проводяться в Україні з 2010 р., владі вдається стримувати негативні процеси в економіці. У цьому контексті Президент наголосив на важливості співпраці України із Всесвітнім економічним форумом.

Виконавчий голова Всесвітнього економічного форуму К. Шваб у свою чергу привітав рішучість Президента в проведенні реформ. «Нинішня глобальна ситуація, економічний клімат у світі не сприяють проведенню таких реформ. На цьому етапі реформи представляють більше складнощів, ніж переваг, тому я високо оцінюю ті зусилля, які Україна здійснює на шляху реформування», – сказав К. Шваб. Він додав, що започатковані реформи для України є необхідними з огляду на те, яке місце наша країна планує посісти в глобальній економічній системі.

К. Шваб подякував В. Януковичу за підтримку в спільній роботі. «Для нас важливо представити нашу доповідь і пропозиції на засіданні, яке відбудеться 5–6 листопада в Києві», – зазначив він.

За словами виконавчого голови ВЕФ, спільна робота над реформами в Україні є потужним сигналом і в контексті підписання Угоди про асоціацію з ЄС та ЗВТ. «У цьому плані Давос стане тією платформою, де можна буде представити наші спільні напрацювання. Це початок довготривалого, перспективного процесу для того, щоб Україна пододала свій перехідний період під Вашим керівництвом. Програма наших реформ сприятиме тому процесу, який розпочнеться після підписання Україною Угоди про асоціацію та ЗВТ», – сказав К. Шваб (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua)). – 2013. – 21.10).

Президент України В. Янукович наголошує на важливості налагодження міждержавного співробітництва між Україною й Чехією та підписання відповідних угод.

Під час виступу на українсько-чеському бізнес-форумі 21 жовтня глава держави підкреслив, що співпраця областей, окремих міст нашої держави з чеськими краями сприятиме як вирішенню регіональних проблем, так і налагодженню роботи малого й середнього бізнесу. «Розкриття потенціалу регіонів – це дуже важлива складова, яка наблизить бізнес до реалій життя і створить умови для вирішення регіональних проблем», – сказав В. Янукович.

На переконання глави держави, саме малий і середній бізнес може стати основою для реалізації масштабних проєктів. «Співпраця між регіонами сприяє вирішенню як соціальних питань, так й інших питань, пов'язаних із веденням великого бізнесу, з втіленням і реалізацією великих інвестиційних проєктів. Тому що саме малий і середній бізнес здатні створювати гнучкі системи для виконання тих чи інших завдань з великих інвестиційних проєктів», – зазначив він.

В. Янукович позитивно оцінив документи, підписані під час офіційного візиту Президента Чехії в Україну. «Я дуже радий,

що сьогодні наші торгово-промислові палати, України і Чехії, підписали спільні документи, знайшли сьогодні можливість зацікавити представників бізнесу як України, так і Чехії, зібратися разом й обговорити ті питання, які цікавлять дві сторони», – сказав глава держави.

В. Янукович наголосив, що головне завдання влади – сприяти успішній реалізації запланованого. «Я переконаний, що роль держави в усіх цих процесах – це створення відповідної законодавчої бази й надання допомоги й мотивації для того, щоб бізнес був успішний», – резюмував Президент (**Офіційне інтернет-представництво Президента України** (<http://www.president.gov.ua/news/29203.html>). – 2013. – 21.10).

Україна постійно проводить роботу щодо створення привабливого бізнес-клімату, наголошує Президент В. Янукович. Виступаючи на українсько-чеському бізнес-форумі, глава держави зазначив, що цьому сприяє, зокрема, діяльність Ради інвесторів при Президенті України, а також застосування закону про державно-приватне партнерство. «Ми працюємо разом із відомими консалтинговими компаніями світового рівня, залучаємо до цієї роботи інвесторів», – сказав В. Янукович.

У цьому контексті глава держави закликав українських і чеських інвесторів до активної співпраці. «Я переконаний у тому, що ми будемо створювати всі умови і вітати таку співпрацю», – підкреслив він.

Президент навів кілька прикладів успішного співробітництва з чеськими партнерами. Зокрема, за його словами, активно працює на українському ринку чеське підприємство «Квазар плюс». Крім того, французько-чеська компанія «Сежелек» спільно з українською корпорацією «Богдан» починає випуск тролейбусів для ринку ЄС. Глава держави нагадав, що ця компанія у співпраці з Львівським автобусним заводом виготовила тролейбуси для Києва, Дніпропетровська й Донецька в рамках підготовки до Євро-2012.

Ще одним успішним прикладом українсько-чеської співпраці В. Янукович назвав спільне з компанією «Шкода

транспортешен» виробництво в Україні двосистемних шестисосисних електровозів з використанням комплектуючих українського виробництва в рамках реалізації програми відновлення вітчизняного локомотивного парку.

За словами глави держави, у рамках впровадження економічних реформ в Україні ведеться робота з удосконалення дозвільних документів, спрощення започаткування бізнесу, упорядковуються взаємини між контролюючими органами й суб'єктами підприємництва. «З боку держави треба створювати умови. Україна кілька років займається реформами, системно займається, практично з 2010 р. І ті закони, які ми прийняли останнім часом, спрямовані на поліпшення інвестиційного, бізнес-клімату в нашій державі», – сказав В. Янукович. Він зазначив, що в рамках реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки вже здійснено ряд важливих кроків у цьому напрямі.

Президент нагадав, що з 1 червня 2012 р. набрав чинності новий Митний кодекс, розроблений відповідно до світових стандартів.

Крім того, за словами В. Януковича, значна увага приділяється боротьбі з корупцією та корпоративним рейдерством. Зокрема, ведеться робота над удосконаленням антикорупційного законодавства з метою усунення ряду прогалин й підвищення ефективності боротьби з корупцією. «Ми працюємо спільно з міжнародними експертами, ми відновили роботу міжвідомчої Комісії з питань захисту прав інвесторів і протидії незаконному поглинанню і захопленню підприємств, яка спрямовує свою діяльність на розробку та імплементацію ефективних механізмів боротьби з рейдерством. Ця проблема існує, але ми не сидимо склавши руки», – сказав глава держави.

Президент також підкреслив, що позитивні зміни, які відбуваються в економічній і законодавчій сферах, відображаються й на міжнародних рейтингах нашої держави. Так, за його словами, в останньому рейтингу конкурентоспроможності швейцарського Інституту розвитку менеджменту Україна піднялася з 56-го на 49-те місце (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua/news/29202.html>). – 2013. – 21.10*).

18 жовтня 2013 р. радник Президента України, керівник Головного управління з питань міжнародних відносин А. Гончарук зустрівся з дипломатичним радником президента Французької Республіки П. Жаном-Ортізом.

Під час зустрічі обговорено актуальні питання розвитку українсько-французьких відносин, зокрема двосторонніх політичних контактів, а також економічної співпраці.

Окрему увагу було приділено тематиці європейської інтеграції України в контексті забезпечення результативності саміту Східного партнерства у Вільнюсі в листопаді цього року.

У зв'язку з цим А. Гончарук поінформував свого французького колегу про перебіг реалізації внутрішніх реформ в Україні, спрямованих на створення умов для підписання Угоди про асоціацію з ЄС у Вільнюсі.

Відбувся обмін думками щодо актуальної міжнародної проблематики, у тому числі перспектив врегулювання ситуації в Сирії, а також взаємодії двох країн у рамках ОБСЄ під час головування України в цій організації (**Офіційне інтернет-представництво Президента України** (www.president.gov.ua). – 2013. – 18.10).

Радник Президента України, керівник Головного управління з питань гуманітарного розвитку Адміністрації Президента Ю. Богуцький зустрівся з міністром освіти і науки Російської Федерації, головою російської частини підкомітету з питань гуманітарного співробітництва Українсько-російської міждержавної комісії Д. Лівановим.

Під час зустрічі було обговорено широке коло питань українсько-російського гуманітарного співробітництва на 2013–2014 рр.

Учасники зустрічі наголосили на тому, що розширення співробітництва в гуманітарній сфері між Україною та Російською Федерацією є важливим інструментом розвитку відносин між нашими народами в дусі дружби і взаєморозуміння, зокрема в плані підготовки в відзначення 200-річчя

від дня народження Т. Шевченка та 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.

Ю. Богуцький також поінформував співрозмовника про ініціативи Президента України В. Януковича, спрямовані на розвиток гуманітарної сфери в Україні, зокрема освіти, науки, культури, фізичної культури й спорту, міжнародного гуманітарного співробітництва.

У зустрічі взяли участь міністр освіти і науки України Д. Табачник, Надзвичайний і Повноважний Посол Росії в Україні М. Зурабов, заступник керівника Росспівробітництва Л. Єфремова (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 18.10).

17 жовтня 2013 р. в рамках робочого візиту до Великої Британії радник Президента України, керівник Головного управління з питань міжнародних відносин Адміністрації Президента України А. Гончарук провів зустріч із заступником з міжнародної політики радника уряду Великої Британії з питань національної безпеки Х. Пауеллом і директором департаменту з європейських і глобальних питань Секретаріату Ради національної безпеки Великої Британії А. Ленслі.

Під час переговорів обговорено широке коло питань порядку денного двосторонніх відносин, передусім щодо можливих шляхів активізації українсько-британського політичного діалогу.

Значну увагу було приділено тематиці європейської інтеграції нашої держави, зокрема перспективам підписання Угоди про асоціацію України з ЄС під час саміту Східного партнерства у Вільнюсі в листопаді поточного року, а також тимчасового застосування окремих положень цього документа після його укладення.

Крім того, співрозмовники розглянули напрями взаємодії сторін у безпековій сфері та в рамках міжнародних організацій (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 17.10).

Реалізація Національного проекту «Нове життя – нова якість охорони материнства і дитинства», започаткованого відповідно до Указу Президента України від 8 вересня 2010 р., сприяє подоланню негативних демографічних тенденцій. Про це заявила перший заступник глави Адміністрації Президента України І. Акімова під час робочої поїздки до Волинської області.

«Дуже сильно змінює картину в нашій країні Національний проект “Нове життя” – це створення перинатальних центрів», – сказала вона під час наради на тему: «Організація надання медичної допомоги при серцево-судинних захворюваннях: міжнародний та регіональний досвід» у Луцьку.

І. Акімова зазначила, що кожний новий перинатальний центр, який відкривається в рамках Національного проекту, є більш досконалим, ніж попередні. «Я сподіваюсь, що збережеться добра традиція, щоб кожен новий центр, який відкривається, не тільки в технічному, а і в організаційному, і технологічному сенсі був кращим, ніж попередні», – сказала перший заступник глави АПУ.

Як нагадала І. Акімова, Президент України В. Янукович неодноразово наголошував на необхідності подолання негативних демографічних тенденцій у країні. Вона зазначила, що в цьому контексті важливими є забезпечення нормальної якості медичних послуг для новонароджених, зниження дитячої та материнської смертності.

За словами І. Акімової, на сьогодні в Україні відкрито 11 таких центрів, де отримують необхідну допомогу 50 % новонароджених, які потребують лікування.

Перший заступник глави АПУ також ознайомила з перебігом будівництва перинатального центру в Луцьку (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 18.10).*

Прем'єр-міністр України М. Азаров зустрівся з Президентом Чеської Республіки М. Земаном. Сторони обговорили

актуальні питання двосторонньої співпраці, шляхи збільшення товарообігу й підготовку України до саміту Східного партнерства у Вільнюсі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 21.10).

Під час X засідання Українсько-російського міждержавного комітету з питань економічного співробітництва, яке відбулося 15 жовтня в Калюзі (РФ), розпочато «перезавантаження» порядку денного двосторонніх відносин з питань, які викликають суперечності, на питання прагматичної співпраці, вигідної для обох сторін. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів 17 жовтня 2013 р.

За його словами, головним завданням України було погодження на засіданні «дорожніх карт» розвитку виробничої кооперації і врегулювання (точніше, усунення перепон) у торговельному, інвестиційному, фінансовому й галузевому співробітництві. Це завдання комітет виконав. Більшість проблем, які тривалий час не вирішувалися, на X засіданні стали питаннями порядку денного для вирішення. «У цілому, я оптимістично сприймаю результати роботи міждержавного комітету, – зазначив М. Азаров. – На мій погляд, ми почали “перезавантаження” порядку денного двосторонніх відносин з питань, які викликають суперечності, на питання прагматичної співпраці, вигідної для обох сторін. Саме таке завдання поставили перед урядами Президент України В. Янукович і президент Російської Федерації В. Путін».

При цьому М. Азаров наголосив, що питання зони вільної торгівлі України з Європейським Союзом на останньому засіданні розглядалося вже «не як загроза для наших двосторонніх відносин, а як завдання предметно, посегментно проаналізувати, які умови для російсько-українського співробітництва це створює, щоб не виникало додаткових перепон для нашого співробітництва».

Прем'єр-міністр звертав увагу своїх партнерів, що «треба знаходити переваги, а не створювати штучні ускладнення».

«І це єдино продуктивний формат діалогу Митного союзу з Україною, формат, до речі, уже підтриманий Білоруссю і Казахстаном», – зазначив М. Азаров.

Нагадаємо, 15 жовтня було підписано Дорожню карту з реалізації Програми українсько-російського співробітництва у сфері дослідження та використання космічного простору в мирних цілях до 2016 р. і Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва у використанні національних космічних засобів дистанційного зондування Землі цивільного призначення. Також Дорожню карту щодо врегулювання питань у сферах інвестиційного, фінансового і галузевого співробітництва України та Російської Федерації.

Крім того, на засіданні комітету погоджено плани виконання ряду масштабних міждержавних проєктів. Починається створення спільного підприємства для відновлення серійного виробництва літаків сімейства Ан-124 з українськими двигунами Д-18Т. Досягнуто домовленості про завершення спільних льотних випробувань кращого у своєму класі транспортного літака Ан-70, з тим щоб до 1 лютого наступного року прийняти рішення щодо його серійного виробництва.

З вересня вже реалізовується спільний українсько-російський проєкт з будівництва заводу ядерного палива в Кіровоградській області. Розпочинається опрацювання організаційно-правових форм і технічного завдання будівництва мостового переходу через Керченську протоку. Досягнуто домовленостей про розвиток транспортних (автомобільних і залізничних) коридорів, які поєднують Європу та Азію, а також про поширення вже відпрацьованої практики спільного, спрощеного митно-прикордонного контролю на всіх залізничних експресах, які курсуватимуть між нашими країнами. Активізується українсько-російське науково-технологічне співробітництво. Зокрема, українські технології будуть активно використовуватись у створенні масштабного проєкту НІКА, на базі Об'єднаного інституту ядерних досліджень у Дубні.

Також сторони домовилися разом з казахськими партнерами протягом півроку напрацювати економічну й нормативну базу для створення Причорноморського зернового комітету –

так званого «зернового пулу», який істотно покращить умови торгівлі стратегічним ресурсом як для його виробників, так і для споживачів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 17.10).

Кабинет Міністрів намерен подати проект Госбюджета на 2014 г. в Верховну Раду в кінці листопада. Об этом Прем'єр-міністр України Н. Азаров повідомив в ефірі Першого національного телеканала.

«Мы пытаемся выйти на оптимальный бюджет 2014 г. Я думаю, что где-то во второй половине ноября эта работа будет завершена, и к концу ноября мы будем готовы представить бюджет в Верховную Раду», – заявил Н. Азаров (*Електронні Вісти (http://elvisti.com)*. – 2013. – 18.10).

Перший віце-прем'єр-міністр С. Арбузов обговорив співпрацю між Україною та ЄС під час зустрічі з А. Шеметою, членом Європейської комісії з питань оподаткування, Митного союзу, статистики, аудиту та боротьби з шахрайством.

Сторони, зокрема, торкнулися не тільки політичних питань, а й детально зупинилися на темах економічного співробітництва, боротьби із шахрайством і контрабандою тютюнових виробів, спільних дій у митній і податковій сфері. «Зустріч була дуже цікавою і корисною. Колеги з ЄС ставляться до нас з розумінням, чують наші проблеми, допомагають з досвідом. Це була хороша розмова, і я сподіваюся, що ми стали ще ближче один до одного. Ми повинні вирішувати багато важливих питань, а за допомогою таких друзів, які зараз допомагають нам, робити це буде набагато легше», – заявив С. Арбузов.

У свою чергу А. Шемета зазначив, що сторони домовилися про призначення відповідальних осіб, які мають розробити відповідний план дій в обумовлених сферах. Його впровадження дасть змогу забезпечити належну роботу щодо боротьби з податковим шахрайством і укріпленням від сплати податків.

«Наша зустріч з першим віце-прем'єр-міністром була дуже позитивною і перспективною, тому я з нетерпінням чекаю продовження нашої взаємної роботи», – підкреслив А. Шемета (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 21.10).

Євроінтеграційний курс нашої країни підтримують практично всі політичні сили й громадянське суспільство в Україні, а наявність розбіжностей у вирішенні окремих питань не перешкоджає спільним діям у напрямі асоціації з ЄС. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр України С. Арбузов під час зустрічі в Брюсселі з європейським комісаром з питань розширення та європейської політики сусідства Ш. Фюле.

«Упевнений, що активізація нашого двостороннього діалогу з Європейським Союзом усуне всі перешкоди на шляху до підписання Угоди. Україна продовжує докладати зусиль для досягнення прогресу за всіма критеріями підписання документа», – зазначив С. Арбузов.

Серед основних пріоритетів: удосконалення законів про вибори, реформа системи правосуддя, боротьба з корупцією, покращення ділового клімату, виконання порядку денного асоціації. «Ми усвідомлюємо обсяг роботи, який ще належить виконати. Це комплекс реформ на роки вперед. Але хочу підкреслити, що процес реформ став незворотнім», – запевнив перший віце-прем'єр. Він додав, що Україна очікує позитивного рішення Ради ЄС про підписання Угоди та визначення обсягу її тимчасового застосування.

Також С. Арбузов упевнений, що ще одним важливим пріоритетом для України у відносинах з ЄС є успішне просування безвізового діалогу. З 1 липня набрали чинності зміни до Угоди про спрощення оформлення віз, що стало черговим кроком на шляху до досягнення стратегічної мети – введення Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України. «Уряд спільно з Верховною Радою веде активну роботу для цього», – підкреслив С. Арбузов (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 18.10).

17 жовтня уряд без змін ухвалив Стратегію розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 р. Цей документ передбачає вирішення проблем не лише економічного характеру, а й соціального. Так, у Стратегії приділяється велика увага розвитку кооперативного руху й поступовому зростанню доходів сільських жителів. Крім того, держава всіляко сприятиме доступу дрібних і середніх сільгоспвиробників до організованого аграрного ринку.

Представляв документ, згідно з яким розвиватиметься вітчизняний АПК, міністр аграрної політики та продовольства М. Присяжнюк. Очільник відомства вже встиг презентувати Стратегію Президентові України В. Януковичу на засіданні Ради регіонів.

«Прийняття Стратегії дасть змогу насамперед наростити обсяги валового виробництва продукції сільського господарства у 1,3 раза, збільшувати обсяги експорту продукції АПК на 3–4 % щороку. А за рахунок впровадження інноваційних технологій, якісного насіння, технічного переоснащення вал зернових становитиме до 80 млн т», – зазначив міністр під час брифінгу в Будинку уряду.

Ухвалена Стратегія передбачає створення умов для нарощування притоку інвестицій, розвитку племінної та насінневої справи, технологічного переоснащення галузі, у тому числі завдяки впровадженню лізингових програм. Також документ передбачає відновлення систем зрошення на Півдні.

Крім того, одним з основних завдань Стратегії є сприяння малим і середнім сільгоспвиробникам. Держава надасть аграріям доступ до дешевих фінансових ресурсів, а також допоможе вийти на організований аграрний ринок. Також уряд усебічно підтримуватиме всі форми кооперації на селі. «Стратегія, яку сьогодні без змін ухвалив уряд, дасть змогу комплексно підійти до розвитку аграрного сектору. І дуже важливо, що в ній ми врахували не лише економічний аспект, а й створили умови для розвитку сільських територій», – підсумував М. Присяжнюк (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 17.10).

21 жовтня 2013 р. в Люксембурзі за ініціативи віце-прем'єр-міністра, міністра закордонних справ Словацької Республіки М. Лайчака відбулася зустріч міністрів закордонних справ України й держав-членів ЄС у форматі «Україна+група друзів України в ЄС». У зустрічі також взяв участь комісар ЄС з питань розширення та ЄПС Ш. Фюле.

Під час заходу було обговорено стан підготовки до саміту Східного партнерства у Вільнюсі, включаючи готовність до підписання Угоди про асоціацію України з ЄС. У цьому зв'язку міністр закордонних справ України Л. Кожара підтвердив незмінну готовність української сторони підписати Угоду про асоціацію з ЄС під час саміту Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада 2013 р. та поінформував керівників зовнішньополітичних відомств держав-членів ЄС про прогрес, досягнутий Україною у виконанні критеріїв підписання Угоди, визначених у Висновках Ради ЄС від 10 грудня 2012 р. Він зазначив, що з підписанням Угоди про асоціацію реформи в державі триватимуть, оскільки за своїм змістом ця Угода є довгостроковою програмою всеохоплюючих суспільно-політичних, соціально-економічних, секторальних і правових реформ.

У свою чергу комісар ЄС Ш. Фюле й міністри закордонних справ держав-членів ЄС відзначили досягнутий українською стороною останнім часом прогрес у реалізації реформ відповідно до Висновків Ради ЄС, що стало доказом відданості української влади, опозиції, громадянського суспільства курсу на зближення з Європейським Союзом і впровадження глибинних перетворень у державі. Керівники зовнішньополітичних відомств держав-членів ЄС висловили сподівання, що Україна продовжить швидкий темп реформ, що створить позитивну основу для позитивного рішення Ради ЄС у закордонних справах 18 листопада.

У рамках заходу були також обговорені перспективи лібералізації візового режиму України з ЄС.

Учасники заходу висловили сподівання на успішні результати саміту Східного партнерства у Вільнюсі, головним

індикатором чого стало б підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом (*Урядовий портал (www.ktm.gov.ua)*). – 2013. – 21.10).

Українська делегація на чолі з головою Державної реєстраційної служби України Д. Вороною (глава делегації) взяла участь у 61-му пленарному засіданні ГРЕКО, яке було останнім перед розглядом звіту про виконання Україною рекомендацій вказаної організації, наданих за результатами III раунду оцінювання. Українська сторона поінформувала делегатів країн-членів організації про той прогрес, якого вже вдалося досягти у виконанні її рекомендацій.

Ідеться про чотири важливі антикорупційні закони, прийняті навесні цього року Верховною Радою України. «Ми також поінформували про ініціативи, які зараз реалізуються. Це – внесені урядом на розгляд законодавчого органу зміни до законодавства, які забезпечують повну криміналізацію корупційних злочинів у приватному секторі, підвищують гарантії захисту інформаторів про корупційні правопорушення, а також зміни до антикорупційної програми, розроблені Міністерством юстиції спільно з громадськими організаціями, які розширяють участь останніх у реалізації антикорупційних заходів», – повідомив керівник української делегації, голова Державної реєстраційної служби України Д. Ворона.

На сьогодні вже дев'ять держав отримали негативну оцінку ГРЕКО щодо виконання рекомендацій у рамках III раунду оцінювання.

Україні вкрай важливо ефективно використати той час, який залишився до розгляду звіту щодо України, щоб не поповнити цей список. Важливою є ефективна робота народних депутатів, від яких залежить розгляд напрацьованих законодавчих ініціатив, наголосив в. о. директора департаменту антикорупційного законодавства та законодавства про правосуддя Міністерства юстиції України Р. Сіверс (*Урядовий портал (www.ktm.gov.ua)*). – 2013. – 21.10).

21 жовтня поточного року в рамках візиту до Люксембургу міністр закордонних справ України Л. Кожара зустрівся з міністром закордонних справ Франції Л. Фабіусом.

Під час зустрічі керівник зовнішньополітичного відомства Франції наголосив на підтримці підписання Угоди про асоціацію України з ЄС на саміті Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада 2013 р. й закликав українську сторону докласти додаткових зусиль для забезпечення виконання відповідних критеріїв, визначених у Висновках Ради ЄС від 10 грудня 2012 р.

Також сторони обговорили проблематику двосторонніх відносин та актуальні питання міжнародного життя (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246782656&cat_id=244276429). – 2013. – 21.10).

21 жовтня поточного року в Люксембурзі відбулася зустріч міністра закордонних справ України Л. Кожари з комісаром ЄС з питань розширення та ЄПС Ш. Фюле.

Під час бесіди було обговорено підготовку до саміту Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада 2013 р., включаючи підписання Угоди про асоціацію України з ЄС, шляхи посилення взаємодії між Україною та ЄС з метою імплементації Угоди, а також перспективи подальшої візової лібералізації.

Л. Кожара запевнив комісара ЄС у рішучій готовності керівництва України забезпечити подальший відчутний прогрес у виконанні всіх визначених завдань з метою підписання й початку тимчасового застосування Угоди про асоціацію з ЄС.

У свою чергу Ш.Фюле поінформував про результати засідання Ради ЄС у закордонних справах 21 жовтня, під час якого міністри закордонних справ держав-членів ЄС відзначили прогрес, досягнутий українською стороною в реалізації критеріїв, визначених у Висновках Ради ЄС 10 грудня 2012 р.

У зв'язку з цим Ш. Фюле закликав українську владу вжити додаткові зусилля для забезпечення позитивного рішення Ради ЄС 18 листопада щодо підписання Угоди про асоціацію (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246782680&cat_id=244276429). – 2013. – 21.10).

Створення сприятливих умов для вкладення коштів в економіку вітчизняними інвесторами є не менш важливим, ніж залучення іноземного капіталу, зазначив директор департаменту інвестиційно-інноваційної політики та розвитку державно-приватного партнерства Міністерства економічного розвитку і торгівлі В. Коваленко в програмі «Відкрита студія» на Першому каналі українського радіо.

«Залучення іноземних інвесторів, безумовно, важливе, але потрібно говорити й про залучення вітчизняного капіталу, потрібно робити кроки для того, щоб вітчизняний інвестор був захищений і від рейдерських атак, і від інших корупційних дій. І в цьому напрямі повинна бути чітка й прозора нормативна база», – підкреслив експерт міністерства.

Він наголосив, що Мінекономрозвитку розробило й направило на розгляд Верховної Ради України ряд законопроектів, спрямованих на забезпечення притоку інвестицій в країну та захист прав інвесторів. «Ми готуємо нормативну базу для забезпечення рівноправних умов роботи як іноземного, так і вітчизняного інвестора», – зазначив В. Коваленко.

Також він підкреслив, що немає різниці, великі іноземні компанії інвестують в Україну, чи маленькі, оскільки важливий безпосередньо факт вкладення коштів у вітчизняну економіку. «Ті компанії, які працюють в Україні, вони безпосередньо тим, чи іншим чином стають послами нашої держави у своїх країнах, тобто вони розповідають про аспекти роботи тут, в Україні. Я вважаю, що розділяти інвесторів на великих чи маленьких непотрібно», – наголосив В. Коваленко.

У цілому, за його словами, реалізація активного залучення іноземного капіталу потребує концентрації значних інтелектуальних, матеріальних, фінансових і природних ресурсів для розвитку стратегічних, «проривних» технологій як основних факторів конкурентоспроможності у світовому співтоваристві. «Ми йдемо вперед, й обсяги прямих іноземних інвестицій є одним з показників, який характеризує ступінь інтеграції України зі світовим співтовариством», – наголосив експерт міністерства.

Він повідомив, що у першому півріччі 2013 р. обсяг іноземних інвестицій в економіку України становив 2,6 млрд дол., при цьому обсяг фінансових ресурсів, внесених інвесторами з початку інвестування, на 1 липня 2013 р. сягнув 55,3 млрд дол.

На підприємствах промисловості зосереджено 31,7 % загального обсягу інвестицій в Україну, в установах фінансової і страхової діяльності – 26,9 %.

Слід зазначити, що структура за формами залучення іноземного капіталу за період 2002 р. – перше півріччя 2013 р. значно змінилася. Так, у 2001–2004 рр. внески у вигляді рухомого й нерухомого майна займали 28–36 %. На сьогодні в структурі акціонерного капіталу нерезидентів домінують вкладення в грошових внесках. «Форми залучення іноземного капіталу значно змінилися. На сьогодні до України заходять, більшою мірою, іноземні інвестори, які направлені на те, щоб розміщувати своє виробництво в Україні або співпрацювати з нашими вітчизняними виробниками», – підкреслив В. Коваленко.

Він наголосив, що уряд і надалі робитиме все можливе для створення сприятливих умов ведення бізнесу в країні для збільшення обсягів залучення як іноземних, так і вітчизняних інвестицій (*Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246782149&cat_id=244277212). – 2013. – 21.10*).

Президент Беларуси А. Лукашенко заявляет, что страны Таможенного союза готовы совместно защищать свои экономики от возможных негативных последствий в случае заключения Украиной Соглашения об ассоциации с ЕС. «Я не думаю, что это нанесет нам (Беларуси) больший ущерб, чем России. Больше всего ущерб будет для России», – сказал А. Лукашенко в Минске на встрече с руководителями СМИ стран СНГ.

Он пояснил, что в настоящее время ведется анализ того, какой ущерб может нанести подписание этого Соглашения на саммите Восточного партнерства в Вильнюсе. «Мы будем защищаться вместе, Таможенным союзом, если мы будем видеть в этом необходимость, классическим образом: мы введем заградительные промышленные, таможенные пошлины по тем или иным товарам, если в этом будет необходимость», – продолжил А. Лукашенко.

При этом президент Беларуси высказал мнение, что «публичная работа» по вопросу подписания Украиной Соглашения об ассоциации с ЕС закончена, все страны проинформированы о позициях друг друга. На его взгляд, «теперь необходимо сесть, остыть и определиться, как будем действовать дальше». «Нет нерешаемых проблем», – подчеркнул А. Лукашенко.

Вместе с тем он отметил, что страны Таможенного союза уже фактически работают в условиях ВТО. «Правда, у нас на сегодняшний день уровень защиты под 9 %, у Украины – 4,5 %, а будет (при подписании Соглашения с ЕС) 2,5 %, но это буквально на пять-шесть лет, а потом все опять выровняется», – сказал белорусский президент (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.10).

ЦВК визначила обсяг коштів державного бюджету, який необхідний для проведення виборів у п'яти округах. Таке рішення було ухвалено 21 жовтня на засіданні комісії, пере-

дає кореспондент УНН. Згідно з постановою, безпосередньо на вибори планується витрати майже 18,7 млн грн. З цих коштів майже 2,9 млн грн передбачено на видатки ЦВК, а 13,6 млн грн на видатки окружних виборчих комісій, включаючи видатки дільничних виборчих комісій.

Відповідно до постанови, найбільшу суму коштів з ОВК – 3,6 млн грн передбачається виділити на видатки ОВК № 132 (Миколаївська область), найменшу – черкаській ОВК, 1,9 млн грн. Цією ж постановою передбачено зарезервувати 2,1 млн грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

ЦИК зареєструвала 19 кандидатів в народні депутати на виборах в проблемних округах. Такое решение было принято сегодня на заседании комиссии, передает УНН.

В частности, комиссия зарегистрировала восемь кандидатов на 94 округе (Киевская область).

Этим же постановлением ЦИК зарегистрировала двух кандидатов в 132 округе (Николаевская область, Первомайск).

Кроме того, комиссия зарегистрировала двух кандидатов в 194 округе (Черкасы).

Также ЦИК зарегистрировала в 197 округе (Черкасская область) двух кандидатов.

ЦИК зарегистрировала пять кандидатов в 223 округе (Киев) (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/160909.html>). – 2013. – 21.10).

Партия регионов и ВО «Батьківщина» сделали диаметрально противоположные заявления по поводу разработки законопроекта, необходимого для организации лечения Ю. Тимошенко за рубежом. В частности, лидер фракции Партии регионов А. Ефремов призвал оппозицию зарегистрировать новый законопроект.

Он заявил, что на данный момент из всех предложений, касающихся решения вопроса выезда Ю. Тимошенко на лечение, в

парламенте зареєстрований лише законопроект внефракційного С. Мищенко, а також раніше проголосовані законопроекти, касаючі зміни кримінального законодавства.

В свою чергу, фракція «Батьківщина» заявила, що не буде подавати жодних додаткових законопроектів, оскільки вважає, що діюче законодавство дозволяє Президенту звільнити Ю. Тимошенко. «Ми неодноразово відзначали, що діюче законодавство, зокрема Конституція, закони в сфері охорони здоров'я та Кримінально-виконавчий кодекс не встановлюють жодних обмежень для виїзду засудженого на лікування за кордон», – підкреслюється в заявці. При цьому в партії заявили, що компроміс з Європою, якого потрібно досягти, щоб підписати Угоду про асоціацію з ЄС, вимагає вирішення проблеми виборчого правосуддя в цілому, а не просто вивести Ю. Тимошенко на лікування.

«Батьківщина» повністю погоджена з методом вирішення питання Ю. Тимошенко, запропонованим місією Євросоюзу. Ми продовжуємо наполягати, що на лікування за кордон лідер опозиції повинен поїхати вільною особою, позбавленою несправедливих звинувачень та вироків торговельних судів», – підкреслили в партії (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>)). – 2013. – 21.10).

Лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок переконаний, що питання екс-прем'єра повинен вирішити Президент України В. Янукович, а не парламент. Про це він сказав в інтерв'ю телеканалу «Інтер», повідомляє УНН.

«Я за те, щоб проблему Ю. Тимошенко вирішив Президент. Він це повинен зробити, а не скидати цю проблему на парламент сьогодні. Це є питання Президента. Він може помилювати. Має бути помилювання, яке має підписати Президент», – сказав він.

Водночас О. Тягнибок зазначив, що законопроект щодо лікування ув'язнених за кордоном спершу потрібно буде вивчити, а потім приймати рішення. «Покажуть законопроект, ми

його вивчимо, проконсультуємося з нашими партнерами, а потім будемо ухвалювати рішення», – додав він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.10).

На думку експерта В. Фесенко, запит на нові політичні сили розпочнеться після президентських виборів.

Політолог вважає, що сьогодні новоствореній правій політичній партії буде важко знайти своїх прихильників, запит на нові політичні сили розпочнеться після президентських виборів. Таку думку він висловив УНН, коментуючи презентацію 22 жовтня нової правої партії на чолі з В. Огризком, В. В'язівським та ін.

За словами експерта, экс-міністр закордонних справ В. Огризко вже брав участь у проекті перед парламентськими виборами, який очолював П. Жебрівський і в якому були задіяні кілька громадських діячів.

На думку В. Фесенка, процес швидкого реструктурування партійного поля, змін громадської свідомості й запит на нові політичні сили й проекти розпочнеться після президентських виборів. «Зараз суспільство визначилося. Є певний набір людей і партій, які запропонували свої послуги. Зокрема, і в таборі опозиції. І їхні потенційні прихильники, ті, хто за них голосували, вони дивляться, чи виправдають вони їхні надії. Термін випробування мінімальний – до президентських виборів. Якщо вони їх програють, тоді почнеться пошук нових. Почне формуватися нова опозиція. Тоді точно треба буде формувати нову опозицію», – пояснив він.

Якщо ж, спрогнозував політолог, опозиція виграє президентські вибори, тоді виборці дивитимуться, як вона виправдає себе на чолі країни. «Думаю, що через рік-два виникне запит на нові проєвропейські сили. Можливо, на нові проукраїнські сили...» – сказав він.

Водночас В. Фесенко наголосив, що запропонувати себе в ролі правої ніші на сьогодні не є проблемою. «Але мені здається, поки це фальшстарт. І те, що ми бачимо зараз – зане-

пад УНП, НРУ і деяких інших правих сил 1990-х років, ще не означає, що вже сьогодні є попит їхніх правонаступників в ідеологічному сенсі», – вважає політолог.

Експерт також підкреслив, що поки що абсолютну більшість українців мало цікавлять поділи політичних партій на ліві чи праві. Сьогодні, за його словами, в Україні є скоріше розподіл між прихильниками європейської і євразійської інтеграції, між прихильниками нинішньої влади й прихильниками швидких змін і побудови нового політичного, соціального, економічного ладу тощо. А ось очікування, що є попит на нових правих, є трохи наївними, резюмував В. Фесенко.

Як повідомляв УНН, 22 жовтня в Залі чемпіонів НСК «Олімпійський» відбудеться презентація нового політичного бренду. Цей захід, за словами учасників, «започаткує широкий громадський рух зі створення в майбутньому правої партії».

В. В'язівський, В. Огризко, О. Савченко та інші «зачинщики» спробують переконати в тому, що амбіційне гасло «Усі однакові – ми інші!» не є «пустопорожнім» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

21 октября в Киеве активисты Общественного движения «Украинский выбор» провели акцию-пикет у Представительства Европейского Союза в Украине в связи с обсуждением украинского вопроса на заседании Совета ЕС по вопросам иностранных дел в Люксембурге.

На акцию собралось около 100 человек. К активистам «Украинского выбора» присоединились партнеры движения – общественные организации «Союз граждан Украины», «Славянская гвардия», «Трудовая Харьковщина», Центр общественной инициативы «Правозащита» и др.

Напомним, 21 октября в рамках заседания Совета ЕС на уровне министров иностранных дел состоялось обсуждение вопросов Восточного партнерства, а также планов подготовки к саммиту в Вильнюсе в связи с предстоящим подписанием Украиной Соглашения об ассоциации с Евросоюзом. На засе-

дании Совет ЕС по вопросам иностранных дел оценивал выполнение Украиной условий, необходимых для подписания Соглашения.

Общественное движение «Украинский выбор» постоянно предупреждает граждан о негативных экономических последствиях подписания в Вильнюсе (Литва) 28–29 ноября Соглашения об ассоциации с Евросоюзом и зоне свободной торговли. По мнению лидера «Украинского выбора» В. Медведчука, подписание этого Соглашения станет самой большой стратегической ошибкой за всю историю независимости Украины (*Четверта Влада (http://4vlada.net). – 2013. – 21.10*).

Згідно з результатами дослідження, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг», якби вибори Президента України відбулися початку жовтня, то участь у них взяло б близько 73 % виборців. Найвищий рівень мобілізації фіксується на Заході (близько 80 %), найнижчий – на Донбасі й Півдні країни (близько 50 %). Про це УНН повідомили в прес-службі Соціологічної групи «Рейтинг».

Якби вибори Президента України відбувалися на початку жовтня 2013 р. і Ю.Тимошенко брала б у них участь, то В. Януковича підтримали б 24 % опитаних (серед тих, хто взяв би участь у виборах), 21 % – Ю. Тимошенко, 19 % – В. Кличка, 7 % – П. Симоненка, 6 % – О.Тягнибока, 2 % – П. Порошенка. Інших кандидатів підтримали б близько 5 % виборців, не підтримали б жодного – близько 4 %, не визначилися з вибором – 11 %.

Якщо ж Ю. Тимошенко не братиме участі у виборах (а А. Яценюк братиме), то В. Януковича підтримало б 24 % опитаних, 20 % – В. Кличка, 17 % – А. Яценюка. Крім того, по 7 % підтримали б О. Тягнибока й П. Симоненка, 3 % – П. Порошенка. Інших кандидатів підтримали б близько 5 % виборців, не підтримали б жодного – близько 5 %, не визначилися з вибором – 12 %.

В. Янукович залишається одноосібним лідером симпатій на Донбасі, Півдні та Сході країни. У свою чергу Ю. Тимошенко

лідире на Заході, у Центрі й на Півночі, де мало чим поступається їй В. Кличко, а на Сході навіть має вищу підтримку за лідера «Батьківщини». Якщо Ю. Тимошенко не братиме участі у виборах, то лідерство на Заході й Півночі переходить до В. Кличка, якому дещо поступається А. Яценюк.

Найбільше «невизначених» – на Донбасі (17 %) і Півдні (15 %).

Слід зазначити, що рейтинг В. Януковича є вищим за рейтинг Партії регіонів, найбільш виразно – на Донбасі. Так само рейтинг В. Кличка переважає рейтинг УДАРу. Водночас рейтинги «Свободи» та КПУ вищі за рейтинги їхніх лідерів.

Якби до другого туру президентських виборів вийшли В. Янукович і В. Кличко, 22 % підтримали б діючого Президента, 37 % – лідера УДАРу. Водночас проти обох – 12 %, не визначилися – 11 %, не брали б участі у голосуванні – 18 %.

Якби до другого туру президентських виборів вийшли В. Янукович й А. Яценюк, 23 % підтримали б діючого Президента, 30 % – лідера «Батьківщини». Водночас проти обох – 17 %, не визначилися – 11 %, не брали б участі у голосуванні – 19 %.

Якби до другого туру президентських виборів вийшли В. Янукович і Ю. Тимошенко, 24 % підтримали б діючого Президента, 28 % – лідера «Батьківщини». Водночас проти обох – 19 %, не визначилися – 11 %, не брали б участі у голосуванні – 18 %.

Якби до другого туру президентських виборів вийшли В. Янукович й О. Тягнибок, 24 % підтримали б діючого Президента, 22 % – лідера «Свободи». Водночас проти обох – 23 %, не визначилися – 12 %, не брали б участі у голосуванні – 19 %.

Вибіркова сукупність дослідження – 2 тис. респондентів. Терміни проведення 26 вересня – 6 жовтня 2013 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

90 % витрат на ліки в Україні припадає на кишені громадян. Про це в інтерв'ю «Українському тижню» розповів президент Всеукраїнської ради захисту прав та безпеки пацієнтів В. Сердюк.

Він зазначив, що недофінансування залишається найбільшою проблемою сфери охорони здоров'я, але головним його компонентом є відсутність нормального механізму відшкодування коштів на лікування громадян. «Нас уже привчили до того, що ми приходимо до лікарні не лише зі своїми медикаментами, а й із витратними матеріалами, бинтами, крапельницями тощо, бо заздалегідь знаємо, що коли не принесемо самі, то більше їх узяти немає звідки», – зазначив В. Сердюк, додавши, що більшість громадян незадоволені вартістю препаратів, їхньою недоступністю.

«Щороку українці віддають за ліки 32 млрд грн особистих грошей – це 90 % витрат на них загалом по країні. Держава, у свою чергу, закупає їх лише на 4 млрд грн.

Він наголосив, що в більшості країн світу є схема компенсації коштів. «Принцип простий: лікування громадянина не має призводити до його зубожіння. Пацієнт звертається до медика, той виписує рецепт, з яким хворий іде до аптеки, де або безплатно, або за 20–30 % вартості – залежно від хвороби – отримує препарати. Аптека, у свою чергу, одержує від Державного казначейства відшкодування (Велика Британія, Швеція)», – сказав В. Сердюк (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 20.10).

Станом на 21 жовтня зерноторгові компанії експортували 8,1 млн т зерна з початку нового маркетингового року (2013/2014 МР), торік на цю дату було вивезено 7,4 млн т. Про це повідомили УНН у прес-службі Міністерства аграрної політики та продовольства. Зокрема, станом на 21 жовтня цього року пшениці експортували 4,99 млн т, торік

на цю дату – 3,7 млн т. При цьому продовольчої відвантажено 3,8 млн т, а фуражної – 1,19 млн т.

Нагадаємо, за попередніми прогнозами Мінагрополітики, у 2013/2014 маркетинговому році Україна експортує близько 30 млн т зерна. Зазначимо, у 2012/2013 МР зерноторгові компанії відвантажили 22,8 млн т (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

В Україні за дев'ять місяців поголів'я великої рогатої худоби збільшилося на 2,6 % – до 5,2 млн голів. Про це повідомив міністр аграрної політики та продовольства М. Присяжнюк, передає УНН з посиланням на прес-службу Мінагрополітики.

«В усіх категоріях господарств установилася стійка динаміка до зростання як поголів'я худоби, так і виробництва тваринницької продукції – м'яса, молока, яєць. Так, за дев'ять місяців поголів'я ВРХ зросло на 2,6 % і сягнуло 5,2 млн голів. Це сприяло тому, що наприклад, зросло виробництво молока на 0,8 %», ? повідомив міністр.

За словами М. Присяжнюка, такій позитивній тенденції сприяло те, що аграрії стали більш мотивовані займатися тваринництвом. При цьому, за словами посадовця, галузь тваринництва потребує нині найбільшої допомоги (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

Україна при виконанні брюссельських умов і підписанні Угоди про асоціацію отримає від ЄС матеріальну допомогу у розмірі 600 млн євро. Про це в рамках українсько-французького круглого столу на тему: «Митний або Європейський Союз: які виклики стоять перед Україною?» заявив голова економічного і торгового відділу представництва ЄС в Україні Ж. Гіттон, передає «Комсомольская правда».

«Україні не варто розраховувати на отримання швидких позитивних результатів від підписання асоціації з ЄС і створен-

ня зони вільної торгівлі. Про перші поліпшеннях можна буде говорити не раніше, ніж через півроку», – заявив Ж. Гіттон. Він також зазначив, що глобальні зміни можуть проявитися через півроку, а можуть і через п'ять років – усе залежить від самих українців. «У будь-якому випадку угода набере свою силу вже на початку квітня, а з червня в українських виробників з'явиться можливість насолодитися новим торговим пересуванням по країнах ЄС», – сказав голова економічного відділу.

«Цих коштів (600 млн євро) вистачить, щоб підняти на ноги український бізнес. Україні вже виділено 120 млн євро, які на сьогодні ще не були використані», – повідав Ж. Гіттон (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 21.10).

Обсяг коштів, які були виведені з-під оподаткування в країні з низькими податковими ставкам з початку 2013 р., становив 33 млрд грн. Про це повідомив міністр доходів і зборів О. Клименко.

У зв'язку з цим, він підкреслив, що Україна зацікавлена у своїй участі в глобальних структурах, у тому числі структурах Європейського Союзу, протидіючих розмиванню бази оподаткування. За словами О. Клименка, Україна вітає існування Плану боротьби з розмиванням бази оподаткування та переміщенням прибутку (план BEPS), який представлено Організацією економічного співробітництва та розвитку і затверджено на саміті глав держав «великої двадцятки», який пройшов у Санкт-Петербурзі у вересні поточного року.

Нагадаємо, з 1 вересня в Україні набрав чинності закон про трансфертне ціноутворення, який розроблявся і приймався як інструмент протидії практиці виведення надприбутків за кордон (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 21.10).

Пенсійний фонд України затвердив показник середньої заробітної плати за серпень 2013 р. в середньому на одну застраховану особу в сумі 2,8 тис. грн. Про це повідомила прес-служба Пенсійного фонду, передає УНН.

«Затверджено показник середньої заробітної плати (доходу) в середньому на одну застраховану особу в сумі 2 тис. 882 грн 46 к., який буде застосовуватися при визначенні коефіцієнту заробітної плати за серпень 2013 р. при призначенні пенсій», – ідеться в повідомленні.

Показник середньої зарплати затверджується відповідно до Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування».

Нагадаємо, як повідомив голова Конфедерації вільних профспілок України М. Волинець, 60 % зарплати українців витрачається на харчування (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

Україна в январе – сентябре 2013 г. сократила импорт нефтепродуктов (по коду ТНВЭД 2710) на 19,4 % (на 916,632 тыс.), по сравнению с аналогичным периодом 2012 г., – до 4 млн 723,968 тыс. т, передает газета «Капитал». Общая стоимость нефтепродуктов, ввезенных в страну за этот период, составила 4 млрд 642,161 млн дол.

За девять месяцев, в частности, из Беларуси поступили нефтепродукты на 1 млрд 850,702 млн дол., РФ – на 1 млрд 279,853 млн дол., Литвы – на 507,407 млн дол., других стран – на 1 млрд 4,199 млн дол.

Напомним, ранее сообщалось, что в январе – сентябре 2013 г. Украина сократила производство бензина на 43,5 % по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.10).

Фонд національної енергетичної безпеки у своєму аналізі щодо поточної ситуації на ринку газу України зазначає, що недобір Україною в 2013 р. російського газу призведе до нарахування їй штрафів у розмірі майже в 10 млрд дол., передає УНН. За словами заступника гендиректора Фонду національної енергетичної безпеки О. Гривача, «Нафтогаз» укотре йде на порушення умов «“бери або плати” за контрактом».

«За нашими оцінками, “Нафтогаз” навряд чи зможе за підсумками року купити у “Газпрому” більше 17–18 млрд куб. м. А повинен – 41,6 млрд куб. м. При середньоконтрактній ціні в 410 дол. за 1 тис. куб. м, недобір буде коштувати під 10 млрд дол.» , – наголосив експерт.

Разом з тим ФНЕБ стверджує, що заява української сторони з приводу високих цін на російський газ, щодо цін по реверсу з Європи, так само «не зовсім вірна» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.10).

Незалежний експерт з енергетичних питань В. Саприкін переконаний, що жодних санкцій з боку ВАТ «Газпром» до України не буде щодо недобору природного газу у 2013 р. Про це експерт сказав у коментарі УНН.

«По-перше, жодних санкцій не буде. Як сказав совго часу Ю. Бойко, з часу підписання контракту законодавство змінилося. По-друге, так звані “харківські угоди” містять додаток до контракту, і там скасовано всі санкції», – сказав експерт.

В. Саприкін підкреслив, що твердження деяких експертів про те, що «Газпром» може застосувати штрафні санкції до України за недобір газу, не мають під собою підґрунтя (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

У січні – вересні на Донеччині було вироблено понад 22 млн т кам'яного вугілля. Про це йдеться в останньому звіті Головного управління статистики у Донецькій області, повідомляє УНН.

Як раніше повідомляв УНН, у січні – вересні поточного року в Україні виробили 46 млн 200 тис. т кам'яного вугілля.

Нагадаємо, задля нарощування виробничих потужностей уряд України планує модернізувати найбільш ефективні шахти. Так, наразі тривають роботи з будівництва скіпового ствола на шахті ім. Бажанова, що входить до ДП «Макиїввугілля» (Донецька область). Очікується, що після модернізації

шахта ім. Бажанова збільшить обсяги виробництва до 1 млн т на рік (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Приплив іноземних інвестицій в Україну падає. Українська влада й бізнес розходяться в поглядах на те, які галузі економіки найбільше потребують інвестицій. Про це пише «Комерсант-Україна».

В Україні другий рік поспіль спостерігається падіння обсягу прямих іноземних інвестицій (ПІІ). За вісім місяців вони становили 2,51 млрд дол., що більше ніж на 41 % менше аналогічного періоду минулого року, повідомив Нацбанк.

Згідно з інформацією Держстату, у 2012 р. іноземні інвестори знизили вкладення в економіку України на 7 % – до 6,01 млрд дол.

Незмінними лідерами із залучення інвестицій залишаються промислові підприємства і фінансові установи, а також організації, що здійснюють операції з нерухомістю, інжиніринг і надають послуги підприємцям. За ними йдуть підприємства торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку.

Для стимулювання ПІІ в Україну в 2013 р. Кабінет Міністрів затвердив перелік пріоритетних галузей економіки, пише видання. До нього увійшли АПК, житлово-комунальне господарство, машинобудування, інфраструктура і сфера туризму.

За словами директора департаменту інвестиційно-інноваційної політики та розвитку державно-приватного партнерства Мінекономрозвитку В. Коваленка, для економіки держави пріоритетними є куди більше видів діяльності, однак для деяких з них уже передбачена держпідтримка.

Реалізація інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки передбачає звільнення від сплати податку на прибуток і ввізних мит. Таким чином уряд розраховує залучити інве-

стиції у виробництво й зберігання харчових продуктів в АПК, створити об'єкти поводження з відходами й будівництва в ЖКГ, провести реконструкцію і технічне переоснащення у сфері теплопостачання, централізованого водопостачання і водовідведення.

У машинобудуванні – налагодити випуск комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, електроустаткування, транспортних засобів. Побудувати нову й реконструювати існуючу транспортну й туристичну інфраструктуру (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 21.10).

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами України в січні – серпні 2013 р. зменшилося на 36,5 %, порівняно з відповідним показником минулого року, і становило 7 млрд 396,6 млн дол. США. Про це йдеться в повідомленні Державної служби статистики України, передає УНН.

«Від'ємне сальдо становило 7 млрд 396,6 млн дол. (за січень – серпень 2012 р. також від'ємне – 10 млрд 100,25 млн дол.)», – йдеться в повідомленні.

За даними Держстатистики, обсяг експорту товарів з України за дев'ять місяців 2013 р. становив 41 млрд 127,6 млн дол. США, що на 8,1 % менше, ніж у січні – серпні минулого року, а імпорту – 48 млрд 524,2 млн дол. (–12,4 %).

Як повідомляло агентство, негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами України в I кварталі 2013 р. становило 1 млрд 986,8 млн дол., що на 32 % менше відповідного показника 2012 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 21.10).

Самый массовый приток мигрантов в Россию по числу пересекающих границу наблюдается из Украины, пишет «Коммерсант». Об этом заявил глава Федеральной миграционной службы России К. Ромодановский.

«Если смотреть по числу пересекающих границу, то из Украины. Если говорить о количестве тех, кто остается в стране,

то из Узбекистана», – сказал К. Ромодановский. При этом он отметил, что украинцы обычно находятся в России не более 90 дней, как положено по закону, потом уезжают, берут неделю «на передышку» и въезжают опять (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.10).

Президент США Б. Обама подписал закон о прекращении бюджетного кризиса. Этот закон повышает лимит госдолга и возобновляет финансирование госучреждений.

Законопроект предусматривает финансирование государственных учреждений до 15 января 2014 г. и поднимает потолок госдолга до 7 февраля. Ранее документ одобрил американский Конгресс. Об этом сообщает ВВС (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 17.10).

Министерство финансов США сообщает о том, что за один день государственный долг официально превысил 17 трлн дол.

Таким образом, госдолг увеличился на 328 млрд дол. – до отметки в 17,027 трлн дол. после того, как правительство США вновь получило возможность занимать деньги в результате вступившего в силу закона о повышении потолка госдолга.

На днях президент США Б. Обама утвердил повышение лимита государственного долга страны и возобновление финансирования бюджетных учреждений.

Ранее обе палаты Конгресса проголосовали за временное возобновление финансирования правительства и за повышение потолка госдолга, отодвинув принципиальное противостояние республиканцев и демократов по бюджетным вопросам на очередные три месяца. Однако принятое соглашение не решает первостепенных проблем, в результате чего США могут вновь оказаться в затруднительной финансовой ситуации уже в начале следующего года (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 19.10).

В 2012 г. государственный долг 17 стран Евросоюза, использующих евро, составил рекордные 90,6 % ВВП по сравнению с 87,3 % в 2011 г. и 85,4 % в 2010 г.

Как свидетельствуют пересмотренные данные Статистического управления Европейского Союза (Eurostat), сводный дефицит госбюджета еврозоны снизился с 4,2 % ВВП – до 3,7 % ВВП.

Кроме того, госдолг всех 27 государств ЕС возрос с 82,3 % ВВП до 85,1 %, бюджетный дефицит опустился с 4,4 % ВВП до 3,9 %. Совокупный объем ВВП еврозоны по итогам 2012 г. составил 9,48 трлн евро в рыночных ценах, Евросоюза – 12,97 трлн евро. Задолженность европейских государств и сальдо их бюджетов по-прежнему существенно выше уровней, допустимых по общеевропейскому законодательству, согласно которому госдолг не должен превышать 60 % ВВП, дефицит бюджета – 3 % ВВП.

В частности, худший уровень бюджетного дефицита в Евросоюзе зафиксирован для Испании – 10,6 % ВВП против 9,6 % ВВП годом ранее, тогда как даже Греция, испытывающей куда более серьезные экономические проблемы (в стране уже шестой год идет рецессия), сократила дефицит до 9 % ВВП с 9,5 % ВВП (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.10).

Рост экспорта Японии в сентябре замедлился, а дефицит торгового баланса страны вновь возрос, при этом длительность такого роста стала рекордной.

Японский экспорт возрос всего на 11,5 % в сентябре в годовом выражении, что стало самыми слабыми темпами за последние три месяца, свидетельствуют данные Минфина Японии. Экономисты, опрошенные Bloomberg, ожидали роста на 15,6 %. В августе показатель возрос на 14,6 %.

Импорт за аналогичный период возрос на 16,5 %, в результате чего дефицит торгового баланса возрос до 932,1 млрд иен (9,5 млрд дол.). Дефицит растет уже 15 месяцев подряд, и это самый длительный рост с 1979 г.

Необходима сильная экономика, чтобы в следующем году она смогла выдержать возможное снижение потребления и продаж в связи с повышением налога с продаж, что запланировано на апрель. В то время как падение иены к доллару на 12 % в этом году помогает компаниям продавать свою продукцию за рубежом, это также увеличивает расходы на импорт, в том числе на энергоносители. «Снижение темпов роста отчасти отражает зарубежные условия, экономика Китая, скорее всего, замедлится, – сказал экономист Nomura Securities М. Ногимори. – Но слабая иена означает, что темпы увеличения экспорта не будут падать быстро».

Рост экспорта замедляется во всех основных регионах, слабый рост наблюдается в поставках в Азиатский регион.

Проблемы в японской экономике не меняются уже много лет. Прежде всего это громадный государственный долг и дефицит бюджета. Дефицит бюджета, в свою очередь, не позволяет властям хоть как-то сократить долговую загрузку (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.10).

В Беларуси валовой внутренней продукт (ВВП) в январе – сентябре 2013 г. возрос на 1,1 % и составил 452,1 трлн р. (49,4 млрд дол.), сообщили в Национальном статистическом комитете Беларуси.

«Производство промышленной продукции в январе – сентябре 2013 г. снизилось на 4,6 % – до 453,7 трлн р. (49,6 млрд дол.). Запасы готовой продукции составили 28,1 млрд р. (3,07 млн дол.), или 70,6 % к среднемесячному объему промпроизводства (прошлогодний показатель – 54,1 %). Удельный вес инновационной продукции в общем объеме отгруженной продукции составил 18 %», – отметили в Белстате.

Также сообщается, что выпуск сельхозпродукции хозяйствами всех категорий снизился на 2,2 % – до 76,1 трлн р., сельхозорганизациями – на 2,1 %, до 59 трлн р. (6,45 млрд дол.).

Потребительские цены в Беларуси в сентябре по отношению к августу возросли на 1,7 %, с начала года – на 10 %,

цены производителей промышленной продукции увеличились на 0,2 и 6,3 % соответственно. Напомним, что годовой прогноз роста ВВП Беларуси составляет 8,5 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 21.10).
